

বিদ্যাসাগর বিশ্ববিদ্যালয়

স্বর্গময়ী যোগেন্দ্রনাথ মহাবিদ্যালয়

চতুর্থ সেমিস্টারে অন্তর্গত এস. ই. সি- টু কোর্সের জন্য উপস্থাপিত
প্রকল্প পত্র :- বিভূতিভূষণ বন্দ্যোপাধ্যায়ের প্রকৃতি ভাবনা

শিক্ষার্থীর নাম :- বিপাশা মণ্ডল

সেমিস্টার :- চতুর্থ

পত্র :- এস. ই. সি -টু

রেজিস্ট্রেশন নং-২১১০৮০১৯৬, ২০২১-২০২২

রোল নং-১১১৪১৫২-২১০০০৯

শিক্ষাবর্ষ :- ২০২২-২০২৩

SWARNAMOYEE JOGENDRANATH MAHAVIDYALAYA

Govt. Aided General Degree College | Estd.: 2014
At+P.O.: Amdabad, P.S.: Nandigram, Dist.: PurbaMedinipur, PIN 721650
www.sjmahavidyalaya.in | Email: sjmahavidyalaya@gmail.com

Phone: 9932873484/7501133806

CERTIFICATE

This is to certify that Bipasha Mandal, Roll: 1114152, No: 210002,
Reg.No: 211040196 of 2021 - 2022, a student of B.A. 4th Semester (Honours),
Bengali Department, Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya for the session 2022-2023; submitted
his/her project report for partial fulfillment of the syllabus of SEC-2,(CBCS) prescribed by Vidyasagar
University. The project has been prepared under the supervision of Dr. Madhumita Basu and Surajit
Mandal and ready to place before examiner for evaluation.

.....
Dr. Ratan Kumar Samanta
Principal
S.J Mahavidyalaya

Principal
Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya
Amdabad :: Purba Medinipur :: Pin-721650

Supervisors

.....
Dr. Madhumita Basu
Assistant Professor & HOD
Department of Begali.
S.J Mahavidyalaya
Head of the Department,
Department of Bengali
Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya
Amdabad, P.S.: Nandigram, Purba Medinipur, Pin-721650

Surajit Mandal
SACT-I, Department of
Bengali
S.J Mahavidyalaya

Mahavidyalaya
Department of Bengali
S.J. Mahavidyalaya

অসম মেল্যাম

প্ৰকল্প বিষয়া আবিৰণ গোলোচনা,

(Bengali)
Department of Bengali
S.J. Mahavidyalaya

১০. প্রয়োগসমূহ

১০. অবস্থা-কাণ্ডের বলের কি ?

উঁ: → কাণ্ডে-বিশেষ উচ্চদণ্ডে হৃপরিবিসম্মত স্থুল্যায়ন করা
মান্যমাত্র মে কান্ড অবস্থান-কর্মসূচি তিথে প্রয়োগের বলে,
কিভাবে প্রয়োগের ক্ষেত্রে ? A problem-

Malie project প্রয়োগের প্রয়োগের ক্ষেত্রে কীভাবে ?
অর্থাৎ প্রয়োগের প্রয়োগের ক্ষেত্রে কীভাবে ?
কিভাবে কাণ্ডে প্রয়োগের ক্ষেত্রে কীভাবে ?
কিভাবে কাণ্ডে প্রয়োগের ক্ষেত্রে কীভাবে ?
কিভাবে কাণ্ডে প্রয়োগের ক্ষেত্রে কীভাবে ?

১১. প্রয়োগের বিকল্পটি কী ?

উঁ: → প্রয়োগের বিকল্পটি কী ?

১২. অবস্থা-ক্ষেত্রিক :— প্রয়োগ করা সম্ভবত অবস্থা ক্ষেত্রিক কিভাবে ? কাণ্ডে কাণ্ডে অবস্থা ক্ষেত্রিক ক্ষেত্রে প্রয়োগ কিভাবে ?

১৩. উচ্চদণ্ড ক্ষেত্রিক :—

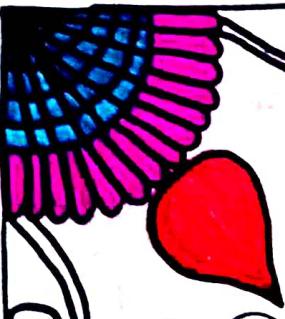
কাণ্ডে বিশেষ উচ্চদণ্ডে ক্ষেত্রিক ক্ষেত্রে
অবস্থানিত ইত্যাদি,

১৪. তিলিপবত্তি :— প্রয়োগস্থুল্যের কাণ্ড অবস্থান-ক্ষেত্রে কী ? শিক্ষার্থীদের কাণ্ডে কাণ্ডে তিলিপবত্তি দেখানাম,

১৫. বাস্তুবত্তি ক্ষেত্রিক :—

প্রয়োগ ক্ষেত্রিক বাস্তুবত্তি ক্ষেত্রে
কাণ্ডে কাণ্ডে অবস্থা-ক্ষেত্রে ক্ষেত্রে ইত্যাদি,

৩০

৩) প্রবলেম বাটি প্রিয়ার ইঁকু—

ডং-প্রবলেম- আবির্যত পুনৰ্মুক্তিয়ের হয়ে আবে
মা- ৩) ক্রিক প্রবলেম ২) দলগত প্রবলেম,

৪) প্রবলেম শুলবৰ বাগজোর ডেন্ড্রুলুলি- এই কী?

ডং- প্রবলেম শুলবৰ বাগজোর ডেন্ড্রুলুলি- ইটা-

১) প্রতিটি কিক্ষার্থী যো ডেন্ড্রুলুল শুলবৰ বাগজোর চাঞ্জ
হুস্তু কৰা,

২) ছাই হাতীদের কৃষ্ণলা বন্ধ কৰে ক্যাপে ভেং তেদের
চক্ষু দলবন্ধুর শালভিকটির বিকাশ আবিষ্যক্তা,

৩) হাতী হাতীদের ত্যন্তি অসুস্থগীণ কৰি জাবিয়ে গোলা,

৪) হাতী হাতীদের হাতে বালেম বাঁজাকেলালো,

৫) প্রবলেম শুলবৰ বাগজোর ডেন্ড্রুলুলি কী?

ডং- প্রবলেম শুলবৰ ত্যন্তি দিয়ে কিক্ষার্থীদের পর্য
বেষ্টন ক্ষমতা- সুন্দৰ পাবে, কিক্ষার্থীদের মাঝে দলবন্ধু
হোয়ে বাঁজ বাঁশৰ শালভিকটি- তেবিকামে, প্রবলেম রূপৰূপ
দ্বিতীয় কিক্ষার্থী পড়ার বৰ্ষ উব বাহি বিকল্প- বিশ্বাস
কৰে গোল গোল ক্ষেত্ৰে পাববে,

৩১

୬ ପ୍ରେକଟିକ ପ୍ରତିବେଦନ ସାଥେ ବର୍ଣ୍ଣାଖୋଟିଙ୍ଗ ହେବି

ଡଃ-

ପ୍ରେକଟିକ ପ୍ରତିବେଦନ ସାଥେ ବର୍ଣ୍ଣାଖୋଟିଙ୍ଗ ହେବ
ଲିଙ୍ଗାବିଧି,

— ଉତ୍ସିମ

— ଶାଶ୍ଵତ ବିଷୟ.

ପ୍ରେକଟିକ ଉତ୍ସିମ

୧.୧ ହୃଦୀକଳ,

୧.୨ ପ୍ରେକଟିକ ବିଷୟ,

୧.୩ ପ୍ରେକଟିକ ଉତ୍ସିମ,

୧.୪ ପ୍ରେକଟିକ ରୂପାଖଳେର ପରିକଳପଣୀ,

ଦ୍ୱିତୀୟ ଉତ୍ସିମ

୨.୧ ଚିଠ୍ୟ ଅଂଶର,

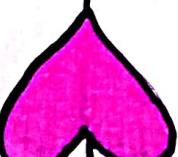
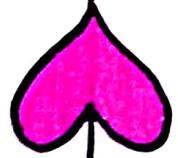
୨.୨ ଚିଠ୍ୟ ବିଷୟମଣ,

୨.୩ ଆନ୍ଦ୍ରାଙ୍ଗ ଏଇଳ,

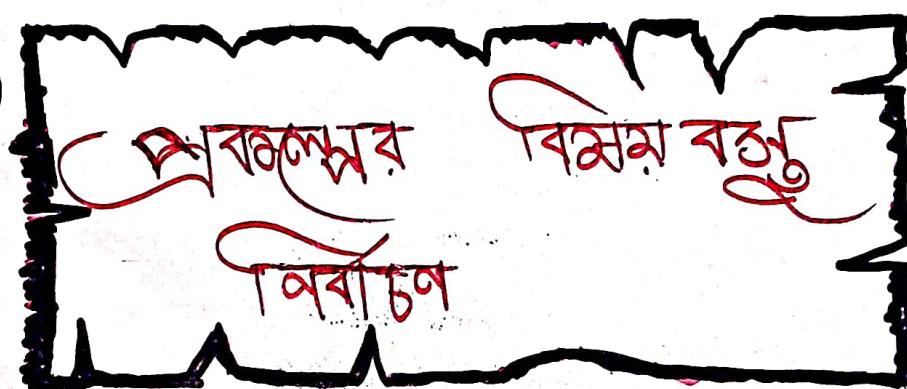
— ତୃତୀୟ ଉତ୍ସିମ

୩.୧ ଜୀମାବନ୍ଧୁତା ଏବଂ ପ୍ରେକଟିକ

୩.୨ ଜୀମାବନ୍ଧୁତା ଏବଂ ପ୍ରେକଟିକ

দ্বিতীয় ত্রিয়াম

প্রবলেম

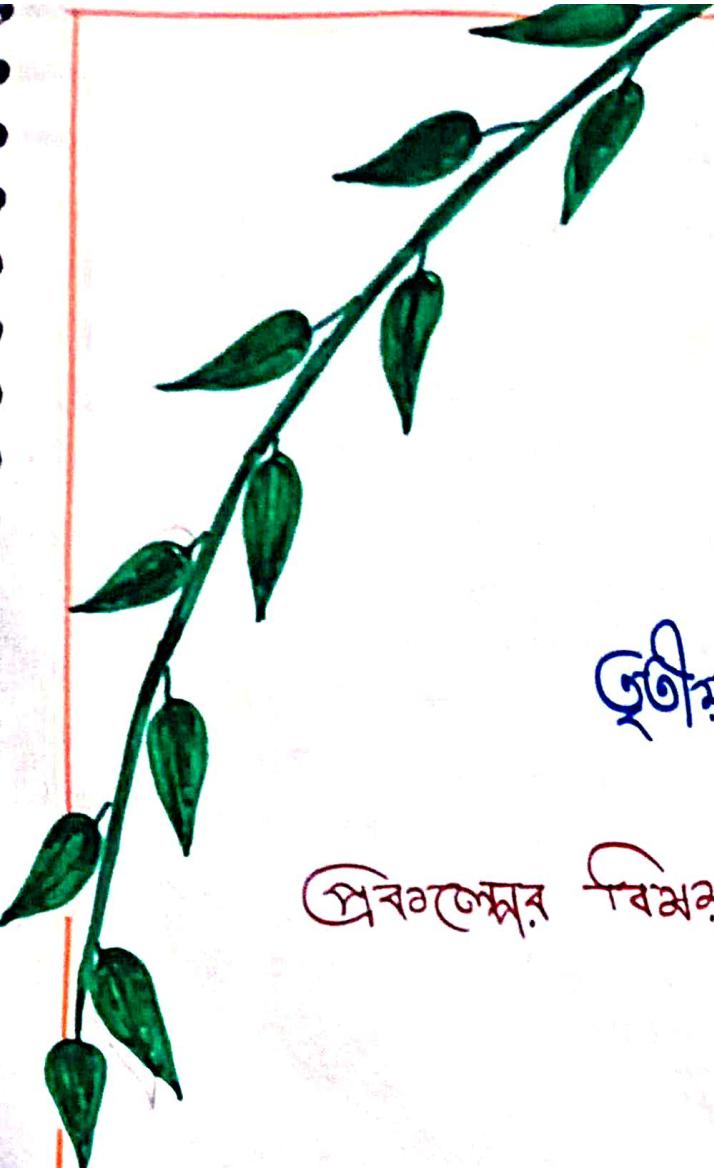
বিমান বঙ্গ

বিমান বঙ্গ

Conducted by Dr. W. G. Clegg.

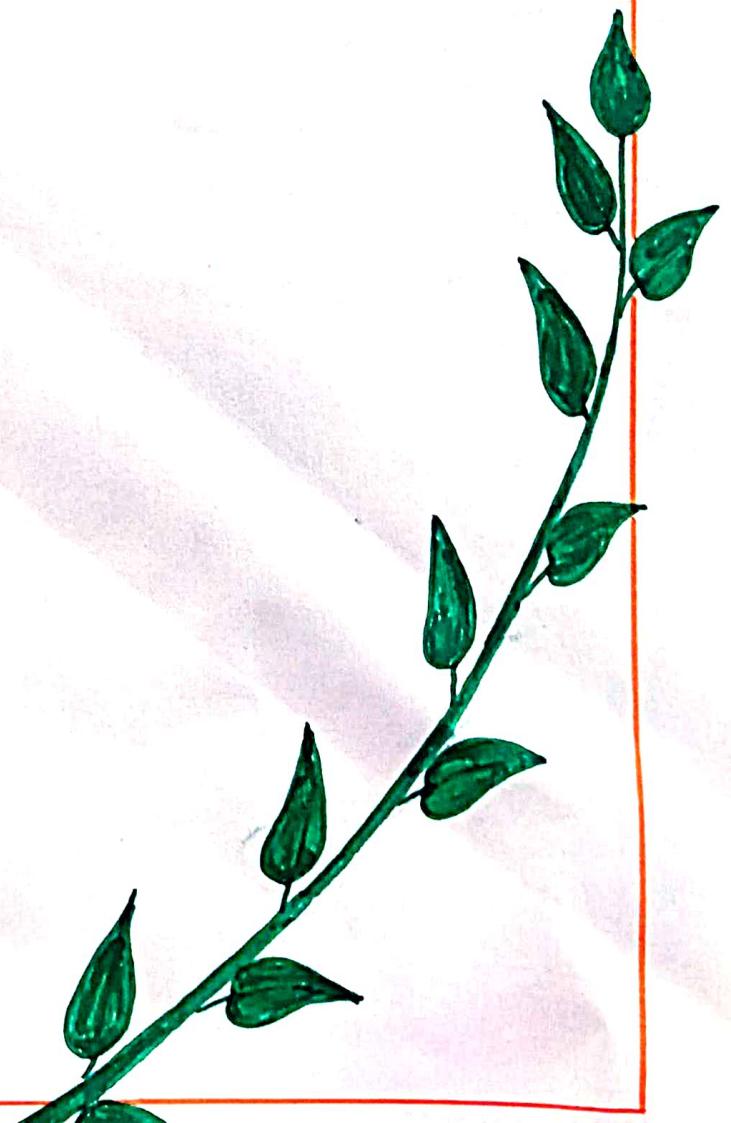
বঙ্গভূগ্রামের জীবনব্যাপে থে- কেমি-বক্সেপার্কিং এবং প্লানিটের
চুল, এবং তিনি বক্সেপার্কিং উপরে গুটিন মুখের অঞ্চলবলা-প্লানিটে
বর্তয়েছিল, তিনি শার্প বক্সেতেমাট ছিলেনকিন্তু তিনি হিমান বক্সেপার্কিং,
ডেল্টাত্ত্ব ও স্ট্রাটেজিপ-আক্ষেপ স্কুলে-বিশ্বাসে ব্যবস্থাপনার
ক্ষমতিপূর্ণ প্লানিটে, বিকৃতি হিমান আক্ষেপ জীবনে কিম্বুকাটির কাছ
ব্যবলেও তিনি- বিকৃতি তাদেশের অঙ্গুষ্ঠীণ হয়েছিল, তিনি তার
কার্যক্রমে বিভিন্ন কাজের- অঙ্গুষ্ঠীণ হয়েছিল, বিকৃতি হিমান মেঝে
বাংলার পল্লী ভাগবী ও গাগরিক জীবনের অভিযন্ত্রে প্রিমে
র ক্ষেত্রে বাসন্ত প্রয়োগে প্রয়োগে কৃষি প্রয়োগে প্রয়োগে
ক্ষেত্রে প্রয়োগে প্রয়োগে প্রয়োগে প্রয়োগে প্রয়োগে প্রয়োগে
ক্ষেত্রে প্রয়োগে প্রয়োগে প্রয়োগে প্রয়োগে প্রয়োগে প্রয়োগে

ମୁହାର୍ତ୍ତ ଡେଲିଆର୍ଡ ଗର୍ମାଟ ପଞ୍ଜାବ ପଞ୍ଚାନି, ଓକଣ୍ଟା, ହିନ୍ଦୁଆଟି,
ଏବଂ କ୍ଷେତ୍ରାଭିର୍ବଳାତ୍ମକ ପ୍ରକଟିକ୍ରିୟାକାରୀ ଅଛେ ତାଙ୍କୁଥିବୁ ଡେଲିଆର୍ଡ ମୁହାର୍ତ୍ତ
ଅଧିକାରୀ ହାନିକି ହାତରେ, ତାଙ୍କୁ କୀ ଲକ୍ଷ୍ମି କଣୋଟା କରିବିଳାକ ଧାରା
ଏହି କ୍ଷେତ୍ରାଭିର୍ବଳାତ୍ମକ- ଅଧିକାରୀ, ମିଶନଟିକ୍ କୋମିଟିକାର୍ଯ୍ୟ ଡେଲିଆର୍ଡ
ହିନ୍ଦୁଆଟିର୍ କଣ୍ଠ ସମ୍ପର୍କ ଆଧୁନିକ ଲାଭବିହୀନ, ଏହିଭାବୁତେ ପ୍ରକଟି
ପ୍ରତିକ୍ରିୟାକାରୀ ପ୍ରକଟିକ୍ରିୟାକାରୀ, କୁଣ୍ଡ ମିଶନାତ୍ମକାରୀଙ୍କ ଡେଲିଆର୍ଡ
ମାନ୍ୟରେ ବୋଲାଚାନୀ- ବୁଝାବୁକଣ୍ଠ ଆଗି- ଏହି ମିଶନଟିକ୍ ପାଇାର
ମୁକଳାର କୁମେ- ବିରାଟାଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରିୟା,

ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ପ୍ରବଳ୍ଲେମର ବିମଳ ବନ୍ଦୁ ବିଜ୍ଞାନ,

କୁଟୁମ୍ବିନ ବନ୍ଦୋମ୍ବାଣୀର ଏବଂ ଶ୍ଵାମବିର ହିତିଥା
ଚମଞ୍ଜାମର ଚଲପରାଙ୍ଗ ଏବଂ ପ୍ରକୃତି ପ୍ରିମେର ଚାଳା,

ମାନ୍ଦିବ ଅନ୍ତର ଇତିହାସେ 'ନନ୍ଦୀ' ଏବଂ ଜୀବିତିହାସ
ପାଇ, ଏହି ନନ୍ଦୀ ପିଲେ ପ୍ରସାରିତ ଉଲ୍ଲବ୍ଧି ମା ଅନ୍ତର ବିବାହ-
ତ୍ର ଜୀବତର ଜୀବନ ବାବତର ତିମିହିହାର୍, ତୁମ୍ହି ପିଲୁ ଜୀବତର
ତୋବ ବିବ୍ୟାହ ଜୀବନ, ଏହି ଉଲ୍ଲବ୍ଧି ପ୍ରସାରିତେ ତୁମ୍ହି ଜୀବନ
ପ୍ରସାରି ବଳ୍ପୁ ଯେତେ ନନ୍ଦୀ କାର୍ଯ୍ୟର ଜ୍ଞାନର୍ଥି କାର୍ଯ୍ୟହିତାର
ଜୀବନ ତାତୀନୀ, ତରଜୀନୀ, ଅନ୍ତିମ ହତୋଦି ପାଇଁ ଆଜି,
ଜୀବିତର ଚିମିତି ଜୀବତର କିମିତି ଭୋକାତିବା ଉଲ୍ଲବ୍ଧିରେ ଏବଂ
ବଳ୍ପା ବିରା, ବର୍ଷା ରଣିଟେ ହୋଇ, ନନ୍ଦବା, ପ୍ରକୃତିରେ
ପବିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ଶାନ୍ତିର ହୃଦୟ ଆଖେ, ପ୍ରସାର କୋଷେ
ଆପର, ଯଥା ଅଶ୍ଵର ଶ୍ରୀ ବା ବେଳୁଫୋଲେ ନନ୍ଦୀ ବା ଜଳାକାଳେ
ପଢିଟେ - ହସ, ନନ୍ଦୀ ଏବଂ ତୋ ଜଳ ବ୍ୟାପାରୀ, ପ୍ରସାର ନନ୍ଦୀ ଓ
ଉପନନ୍ଦୀ ବା ଶାନ୍ତାନନ୍ଦୀ, ହତୋଦି ପାଇଁ କିମିତିରେ ବଜ୍ରାହସ,
ଆବାହ କୌରାଶିଯ ତିକ୍ଷ୍ଣଲେ ହେଠେ ହୁଏଟେ ନନ୍ଦୀ ସେବା କିମିତି-
ପାଇଁ ଡାଙ୍ଗାହସ, ଜୀବିତର ନନ୍ଦୀ ନାମକରଣ କରିଛେନ୍ଦ୍ର-
ଆମେ ହୁଏ ଆଖେ, ନନ୍ଦୀ ବିଶେଷଜ୍ଞ ମ୍ର. ପିଲିନିଯା ନନ୍ଦୀ
ବଳ୍ପେ ହବିଥାଏଇଲ, ପାଇଁ ତାତୀନିଯେ ପ୍ରସାରିତ ଉଲ୍ଲବ୍ଧି
ମା ହ୍ରାତ ଶାନ୍ତି କିମିତି ହୁଏଟେ ତିକ୍ଷ୍ଣଲେ ଧରିପ୍ରାଣିକିରିବେ
ଶାନ୍ତିକି ତିକ୍ଷ୍ଣଲେ ବଜ୍ରାହସାଟେ ମା କରିବାକି କିମିତିରେ
ଏହି ତାତୀନିଯେ ପ୍ରସାରିତ ହୁଏ ଆମା ତିକ୍ଷ୍ଣଲେ ମିଳେ
ପଢ଼େ, ଏହି ଜାମନ୍ଦୀ ନନ୍ଦୀ ବିଶେଷ ଶାନ୍ତାନନ୍ଦୀ ନନ୍ଦୀକିରଣ
କିମିତି ହସ, ବାବି ନେର୍ମାଣ ପୋଷକ-କ୍ରିପ୍ତର ନନ୍ଦୀ କୁଳ
ଏହି କିମିତ ବରଳା କରିପାରିବା,

ହୁରାଟି ନାଦୀ ଅକ୍ଷୟରେ ଯୋଗ କାଲୋପା କାହାତେ ଗେଲେ ବାଟିର
ଜୋତିତ ଓ ପ୍ରତିକ୍ଷା କାହାତେ ଗେଲେ କଥା - ଆରିଟିଯା ବିଶ୍ଵାତିତ୍ତିମଳ
ବନ୍ଧୋପାତ୍ରିମ୍, 'ହୁରାଟି' ଉପର୍ଯ୍ୟାତ ଦେଇ କୈବି କାଲୋପା ପାତା କାହାତେ
କାଲୋ କାଲୋଚାନ୍ତି - ଫୁର୍ଣ୍ଣିଙ୍କେ ରୂପ ପାଇଥାଏ, କଥା ଆରିଟିଯା ବିଶ୍ଵାତି
ତ୍ତିମଳ ବନ୍ଧୋପାତ୍ରିମ୍, ଦେଇ ଆରିଟି ଜୀବନେ କୋଣ ଉପର୍ଯ୍ୟାତ ହିଲା,
'ହୁରାଟି' ମା ରୁଚି କ୍ରିତ୍ୟାନ୍ତିତ ହୋଇଥିଲା, ୧୮୭୪-୧୯୩୦ ବାର
ପରେ, ୧୯୩୦ ତାଲେର ଏହି ଜାଗମାନି, ଉଚ୍ଚି ବିଜୋପାମେ ପ୍ରିୟକାଳୀ
ଥେବେ ଅର୍ଥଭବତ ପିଲାମାତ୍ର ହିଲା,

~~କାହାତେ ତ୍ତିମଳ ବନ୍ଧୋପାତ୍ରିମ୍ ଦେଇ ହୃଦ୍ଦର୍ଶନରେ~~
ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅବଶ୍ୟକ ଅଛି ଉପର୍ଯ୍ୟାତ - ଦେଇ କୌଣସିର
ବୈଜ୍ଞାନିକ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସାହିତ୍ୟର ସହ୍ରଦୟ (୧୯୩୦-୧୯୯୧)।¹

ଏହି ଉପର୍ଯ୍ୟାତାଟି କାହାତେ ହୋଇ ବନ୍ଧୋପାତ୍ରିମ୍ ହିଲେ
ବିଶ୍ଵାତିଲୋକ, କ୍ରିଟିକ ଜୀବନାଚିର ଓ ବ୍ୟକ୍ତିକ କାଳରଠିକ୍ରମାନ୍ତର
କାଗଜର ଆମିନ ଜୀବନେ ଚିତ୍ର, ବିଜ୍ଞାନ ଜୈବିଜ୍ଞାନ, ବ୍ୟାକ୍ୟାନ ଓ
ଲୋକ ଦେଖନ୍ତା ପୂର୍ବ ଓ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାଳୀନ କାଗଜ ହୁରାଟାଟିର - ବେଳୀ
ହୁରାଟାଟିର ନାଦିର ପାରେ ପାଇଁ ପୋଷିତ ଆମେର କୌଣସାନ୍ତ ପୋଷିତ
କୌଣସାନ୍ତ ଆମେର, ଜୀବନାଚିର ନିଜଲୁହୁଟିତେ ସଜାନାଜାରି ଦେଇ
ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

କୁହାରି ଉପନ୍ୟାସ ଲେଖଣା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ବନ୍ଦୋପାଳିକା,
ଏ ଅଗ୍ରହୀ କ୍ଷେତ୍ର କିମ୍ବା କଥା ଲେଖା ତଥା କାନ୍ଦି ପାତ୍ରର
ଅଶ୍ଵାସକୁଳି, ଏଥେଲେ ବାଜାଲି ଅଧିକର ରାତ୍ରିର ଶୋଭା
ଆହ ବୁନ୍ଦିକାର ଶିଥୁରାକୁଳି, ଜାତିର ଶିଥୁରାକୁଳି କିମ୍ବା
ଦୀର୍ଘ ମେଳେ କୁହାରି କାହାର ଅଧିକର କୁଟିଳାକୋଣା
ବିଳା, ତାର କୁଠାର ଉପର ନିଲାଙ୍ଗ, ଅଶ୍ଵାସଦିନର କିମ୍ବା
ଶିଥୁରାକୁଳି ଉପନ୍ୟାସଟିଏ କୁଳେବାନୀ ହେଉ, ତେବେ କିମ୍ବା
ବାଜାଲି ଅଧିକର ଶିଥୁରାକୁଳି କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ବାନାରେ କୁମାରିକୁଳି କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ଆହ ଆହ ବୁନ୍ଦିକାର କୁଠାର ଗଞ୍ଜ, ଅହୁରିର ଶାନ୍ତି ଦିନରେ
ଉପନ୍ୟାସଟି ଅଣିଯେ ମାଝ, ଅଛିଲୁ ତାର ପବିତ୍ରତାର ମାଝେ
ଅନ୍ତର୍ଜାତ୍ୟ ଫେରେଚଳେ, ଏବେ କୋନ୍ଦରା ବିଳାର ଗଣୀର ଅନ୍ତର୍ଭାବେ
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ବନ୍ଦୋପାଳିକା ଏବେ ହିନ୍ଦୁରାକୁଳିର କାହାର କୁଠାର
ପାଣ, ହିନ୍ଦୁରାକୁଳିର କୋର୍ମର ବରଣା ବରଣା,

ହିନ୍ଦୁରାକୁଳି କୋର୍ମର ବରଣା କାହାର କିମ୍ବା
କିମ୍ବା ବନ୍ଦୋପାଳିକା ବଲେନ, କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

(1)

ଗୋଟେ-ଗୋଟେ ଶକ୍ତିର ଶ୍ରୀନୀ, ସେହି ପ୍ରାଚୀନ ଦିନରେ, ଅନ୍ଧାଶ୍ରମର କୁଳନାଳ, ଦୁର୍ଗାମୁଖୀଙ୍କ ଲେଖୀଙ୍କରେଣ୍ଟରେ ଏବେ ଏବେ ପ୍ରାଚୀନ ଯୁଦ୍ଧରେ ପାଇଁର ତୀଳରେ ସୁମେଘାରୀ, ବାଜେ କାଳେ ସ୍ଥିତିର ବିର୍କାଶ କଷିତ ହେଲାନ୍ତିରେ,

ବର୍ଣ୍ଣର ଦିଲେ ହିନ୍ଦୁମଣିର ବୁନ୍ଦେ ବୁନ୍ଦେ ବେଳେ
ଛାଳେ ଝୁଲୁ, ଏହି ଜାଣ ଅନ୍ଧାଶ୍ରମ ପ୍ରାଚୀନତିର ଶ୍ରମ
ଦିନରେ ପାଇଁ ସେହି ଏହି କବି ମାତ୍ରରେ ଜୀବାର ତିରିତ ହିତିହାତେର
ମାଧ୍ୟମରେ, ଆମୀ ପାହେର ଶାଢି, ମାଟେର ମିଳି, ସାତି ଫୁଲୁ ହେଲେମାନ୍ୟ
ମାତ୍ରରେ ମାଧ୍ୟମ ହାତି କିନ୍ତୁ ତିରିତ ହିନ୍ଦୁମଣି ବେଳେ ଭେଦ, ତିରିତ
ଶିଖର ତେଜିଟି ତାର ଘରର ରାଶେରୁଥାଇ,

ହିନ୍ଦୁମଣି ଦୌର୍ଯ୍ୟ-ବେଳେ କୁଳପାତାଳରେ,
ଦେଖିଯେ ମେଘର ଦେବକାଳେ ପରି ଦୌର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରାଣମ କିମ୍ବା
କିମ୍ବାହି, ତାଣି ହାତିଦେଲି ରାଶେ କେବଳକାଳ ତିରିତ ଦିନ୍ଦିତିରେ
ବୁଝେ ଦିଲେହି, ହିନ୍ଦୁମଣି ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୈତ୍ୟ କ୍ଷିର ବାଂଗାଦେଶେର
ମୋହନୀ, ବାରନ ଅଦୀତି କୁଳ ଦେଶେର ହୃଦୟର ମନୀଦିବି
ଭୋଗିବି ହେଲେ, ହୃଦୟର ହିନ୍ଦୁମଣିର କ୍ଷେତ୍ର କିବନ୍ତିଭେଦ
ତିରିତ ଅତି ଆଶେର ମାଗଞ୍ଜୀ-ଲାଭାରୀ, ଦେଖିଯେ କୁଳ ହାତିର
ଦେଶେ ଚୌଗାପେଣେର ଦୌର୍ଯ୍ୟ-ବେଳେର ତିରିତିରେ ବେଳେମାନ୍ୟ
ଅକାଶ କ୍ଷିର ବାକୁ ଅକାଶ ଦୈତ୍ୟ ଚୌଗାପେଣେର ଗନ୍ଧାରୀ-କୁଳ
ଅଶେ ହିନ୍ଦୁମଣି ବର୍ତ୍ତମାନ କେତି ହୃଦୟର ନଦୀ, ବେଳେମାନ୍ୟ
ତିରିତ ସରିଅନ୍ତର ଚାହୁଁ ହୋଇ ଦେଖାଇ ଭେଦ ବନ୍ଦା ମନେପତ୍ରେ

ରୂପିତ୍ର ନାମ ଶ୍ରୀ ଲିଙ୍ଗଚିହ୍ନମେଣ,-

କୋଣାର୍କର ଛୁଟେ ଗଣ୍ଡି ତଳେ ତୀରେ ବୀରେ
ଦୈନିକ ଜୀବେ ତୀର ଝାଟେ ଜଗପାତେ,
ପାଇଁ ହୃଦୟ ମାଝ ଶୋରୁ, ପାଇଁ ହୃଦୟ ଗାନ୍ଧି,
ଫୁଲି ବାର ଡୁଟ୍ ତଳ, ଚାଲୁ ତୀର ପାତି,

କବିର ଉତ୍ତର ଲେଖନାମ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀମତୀ ନନ୍ଦିର
କ୍ଷେତ୍ରେ ଅଗ୍ରହେ ହୃଦୟ ତଳାରେ, ତାତୀରେ ଯେଥାରେ ତୋରୁ
ଥାଏ, ଲିଙ୍ଗଚିହ୍ନ ଜୋଖାର ବାଟେ ରହେଥାଏ, ଯେଥାରେ ହୃଦୟ
ଚକ୍ରଧାରା କିଣିବେଳେ ପରେ ତୀରେ, ଏହିପରି ସମ୍ମିଳନ ହୃଦୟର
ହାତାପା ବାଦ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଉପରେ ଶ୍ରୀମତୀର ପାଇଁ ଜୋଖାର
ବାଟେ ଦେଖାଯାଇ, ଶ୍ରୀମତୀର ବେଶମାତ୍ର ଚକ୍ରପର୍ଦେ ନନ୍ଦିର ଡୁଟ୍
କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁରୁ, ଯେଗମାତ୍ର ବୁଝୁବି ପାନା କେହାଳେ କେବଳ
ଜାମେ ବିଶେଷେ ଯେଥାରେ ବିଷୟ ତୀରେ ଜାମେର ଶ୍ରୀମତୀ
ମାଝ, ଆବଶ୍ୟକ ଯେଗମାତ୍ର ନନ୍ଦିର କେବଳ ତୀରକୁମାରୀଜୋଖା
କୋକେଶ ଯେଥାରେ ବୁଝେଇ ବିଷୟକ, ଏହି ହାବିନ୍ଦୀର କେବଳ
ନିବଞ୍ଚ୍ଛା ଶ୍ରୀମିଟ ହୃଦୟରେ ମେ ନନ୍ଦିରେ ପୁରୁ ଶେବେଇ,
ଏହି କ୍ଷେତ୍ରକୁମାର କେବଳାର କେବଳାର ନିର୍ଣ୍ଣାନ ବାବି ଯେଥାରେ
ଚମ୍ପେରୁଳ ତୀରପର କାତିକିଳେ ଶ୍ରୀମତୀ ମାର ହୃଦୟ
କବିର ଶରୀରରେ ମେଟେ କ୍ଷେତ୍ରନନ୍ଦିରେ ଯେ ହୃଦ୍ଵିରନିର୍ମଳୀତ୍ତା
ଅବ୍ୟାକ୍ରମିତିରେ ହୃଦୟ ଯାତି, କ୍ଷେତ୍ରନନ୍ଦି ତୀର ତୀରରେ ମହାରେ
ଦୁର୍ଗେ ମିଶ୍ରିତ ପାରଦେଶୀ,

ইছামতির পদীর ক্ষেপণ আগনিয়ে বিদ্যুৎ বিতর্ক আবক্ষেত্রে ঘাটে বালক পদীর বৃক্ষসমূহের মধ্যে শান্তিমূল পাগলামিতে কুর্সি ও শাখা-চাউল পদীর ৩০ মিটার আগে শান্তিমূল পদী থেকে ইছামতির পদীর কুমিট, কেস থেকে শোষণ পর্যন্ত ইছামতির দৈর্ঘ্য দ্রো হিটে বিলোভিত ইছামতির কুর্সি-চাউলে প্রেরণ হয়ে পড়ে, শান্তিমূল থেকে বেবিমে ১০ মিলোভিটার পথ উত্তিজ্ঞ করে শিবাবৰ প্রাণের বর্ণারে শাবড় থিমে বাঁশাদেশে প্রেক্ষা বর্ণেছে, এর পরে বাঁশাদেশে দে বিমি পথ প্রেরণ হয়ে পড়ে, তাবাব দক্ষিণামোটে কান্তের কুণ্ড তে বিশ্বে চিন্তায় অর পরে পদীয়া দেখা উত্তিজ্ঞ ব্রহ্মবর্ণের ইছামতিগুলী জুড়ে চান্দি পর্যন্ত কিমি-পেরিম্ব শান্তিমূল পদীর বর্ণসামগ্র্য প্রেক্ষা বর্ণেছে কিন্তু শান্তিমূলের পরিষ্কার দিকে তাউত্যাদিতে শুধু নিচেরদিকে একটি শোষণপাল প্রস্তুত হো বিমি পথ প্রেক্ষা-বাঁশাদেশ অধীনামত কীর্তি দ্বারা প্রেরণ হয়েছে, একটি শোষণ প্রস্তুত কীর্তি-বাঁশাদেশ অধীনামত কীর্তি দ্বারা নিজের পথ রয়ে আসে ১০ মিলোভিটার পথ-রয়ে নিমি-তে মনুনা-পদী দিকে ইছামতি পদীতে প্রিমেছে, চিমি থেকে ইছামতি কুণ্ডে বিশ্বে বাঁশির শাউ, শোষণ পাঠো, উচিত হয়ে শান্তিমূল পালে গাঁথে নিচেরদিকে প্রেরণ হয়ে বিদ্যুবিনি অঙ্গে প্রিমে শান্তিমূল পদী পর্যন্ত আজ্ঞা প্রিমে কীর্তি রিঙেল প্রস্তুত হো বিদ্যুবিনি অধীন বর্ণের,

ତିବେ ରାଜୀନାମେ ମୋରେ ଯେତି ପୋପାଳୁଙ୍କ ପରମ୍ପରା ଏହା
ବିଜୋଗିଟାର ଅତିପରେ ଛିହ୍ନାଶି ଦେଖିଲ ଡ୍ରୋଫିନ-ବୁଦ୍ଧିକିମ୍ବା
ଏ ହେ,

ଝୁଟିଲୋକ ଛିହ୍ନାଶିଲେ କୀମାଟେ ଝୁରୁଥିଲୁଛ ତିକ୍ଷେପଣ
ତିବେ ପଦିଆ ହେଲେଇ ନାହିଁ ଓଦ୍‌ଦେଶୀଳ ଚିପକାଶୀଳ, ଏହାରେ
ଦ୍ୱାରା ବନ୍ଦା ସାନ୍ତ ଆପ୍ରେସ ଫ୍ରାଙ୍କ ଉଚ୍ଚାଳ ନାହିଁ ଅନ୍ତକ୍ଷର-
ଓଦ୍‌ଦେଶୀଳ ପ୍ରତ୍ୟେକେ, ତିବେ କ୍ରେଷି ଓଦ୍‌ଦେଶୀଳ ରେବାଅନ୍ତରେ
କ୍ରମରେ ତୁନିଲାଚନ୍ଦ୍ରଦାତା, ତିନି ନାହିଁ ଓଦ୍‌ଦେଶୀଳରେ ଆବୋ
ଅନ୍ତରେ କାନ୍ତିକାଳୀ ରଙ୍ଗର ଡାଳ ତିନି କଲଜ ବିହେନିଲେ, ତୀର
ମେହା କ୍ରେଷି 'କୀମା ରାଫଲ- କୀମା ମଞ୍ଜୁଲା' Rivers Reach India.
ତିର ବିଜୋଗିଯା ରେଖାବେଙ୍କାର କାହେ କ୍ରାବରାର କାହେ, ଛାପାରୀ
ନାହିଁ ଅନ୍ତକ୍ଷର ପିମେ ପିମିନ୍ଧ-ଅନ୍ତର ମେ- ଓଦ୍‌ଦେଶୀଳ-ରହିଲିଲ ଓ
ବିଶେଷ କିନ୍ତୁ ଓଦ୍‌ଦେଶୀଳ ହୁଲେ ବିଶେଷମେହେ, ୧୯୭୩ - ୧୯୭୪
ଆମେ କ୍ରମରେଲେ ବୁଦ୍ଧିଲା ଓ ଲାଭାଲେ ଦାନ୍ତରୁଷ୍ଟ ମୌଖିକରେ
ନାହିଁ ବୀମାରେ ଡାଳ ଗର୍ଜୋତି ରୋଧେ ଏକାତ୍ମାତର ପରମ୍ପରା କିମନ୍ତି
ପଦମାରୀ କାହେ, ଏହି ଅନ୍ତରେ ନାହିଁମାମ ନାହିଁ ଓଦ୍‌ଦେଶୀଳ କ୍ରେଷି
ଦେଶ ଜୀବା କାରିଲା ଅନ୍ତରେ ବାନୀ ଏହିତି, ଭାବାରୀ କାହେ,
ଦତ୍ତକୁଳିକାର ପାକେ କିମିର ବନ୍ଧେଟାଳେ ଝୁଟିଲୋକ ଛିହ୍ନାଶିଲେବେ
ପିମେ ତିନି ଓଦ୍‌ଦେଶୀଳ ଗାନ୍ଧି-କୁଳବେଳ, ୧୯୪୨ ଆମେମାଜାମ୍ବା
ଏଲ୍‌ପିଜ ଟାଟି ରିବାର ପର ରୋଧେ ରାଥାଫୋଡ଼ାର ଡାଳିଛିଲାକିମ୍ବ
ଟାକାବନ୍ଧ ହତେମାରୀ, ତିରି ଉତ୍ୟନ୍ତରେ ଅନ୍ତକ୍ଷର ଏହ ଓଦ୍‌ଦେ
ଶଳ ଝୁରୁରୁ ମାରେ, ଆମ ରାଜାର ଅନ୍ତରେ କୋବାଲ୍ଟିମାରେକେ
ହେଉଥିଲା ବୀମା କରିଲି ନାହିଁମା ଦାନ୍ତିବାଟ ଝାଡ଼ିଲା ନିଲେନ୍ତି.

ଅନ୍ତିମ ପାଦିକଟା ହୁଏଇଲେ ଏବେଳେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ହୁଏଇଲେ
କର୍ମର ଅମର ଶୁଣିବାରେ ଏବେ କିମ୍ବା ଆଜାନେ ଆଖିବାକୁ ବୁଝିପାରା-
ଦେବେ କୁଣ୍ଡଳ ଶାର୍ଦ୍ଦୀ ଶୁଣିବା କେବେଳା,

ইছামতি বাঁচাও গোকোলেন্ডেৱ পানিকুলী বয়াৰ হুগু ছ
পদি অংকুৰ অঢ়কায়ে দুমিৰ্টি সোকুৰ বহুৱ হুগু ইটোৱো ২৬
জ্ব লক্ষ্মীৰ দক্ষিণাম ইছামতি বিজৰ কাছে পান্মালো দৃঢ়ুক্ত
ও বাণী অক্ষয়তি সেছিতে বিলু- কল অৰূপ ঘৰে দৃঢ়ি দিমি জাহু হুড়াৰ
ভুমুল পালিতুৱ, গোকোলেন্ডেৱ ভেঁচি ধৰায়ে আজুৱত বাজাও আমীৰ
নেছিতে তি পানিকুৰ অঢ়কাৰ শৈবানুষ্ঠাৰ এৱ পঞ্চমেৰে কেতুহুৰ
বৰ্মামালে- গীণমালে, লাখো হুড়াৰ ভুমুল- পালিতুৱ, দেখে ভেঁচি
আৰুলে ভুমুলমালেৰ জৰি দিমি উভাৱ পুনৰ্গত হুমি মেজো ও ইছামতি
অধিবক্তা উবানুমান- কোকো- পানিকুৰ- হুমি, দিমিৰা- ইছামতিকৈ গোকো-
লেন্ডেৱ আমে হুক্তু দলৰ্মাৰ জৰুৰি জৰি আপণ হুচো পান্মাম বলোগ-
ইছামতি সদীয়ে বাঁচাও ইলে উসে হুচো অংকুৰ বঢ়ত্তো হ'বে, লাখো-
সদীকৈ বাঁচাবো অংকুৰ গুৰু,

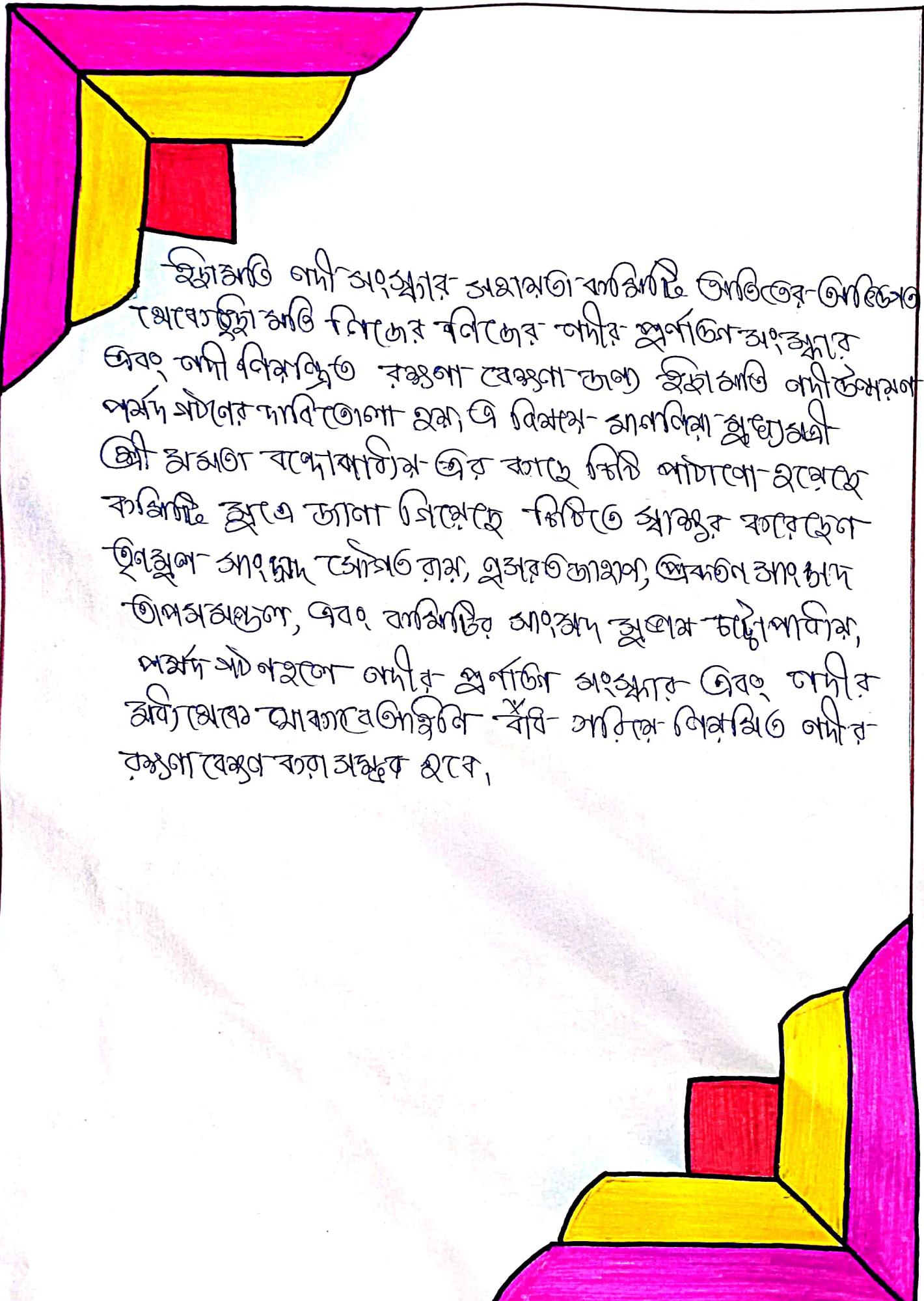
ପାବାନ୍ତର ମେଘ ଶୈତଳୁଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହିନ୍ଦୁଅଣ୍ଡର ଲୋକ ଏହି
ଦିଗନୋମିତାର ଅଚିନ୍ତ୍ୟ-ବର୍ଣ୍ଣାରେ ଉପାଦ୍ୱାତ୍ମା ନାହିଁ ବର୍ଷାରେ କାଳିଜୀବିନ୍ଧାରେ ଅନୁଭବ
ହୁବିଲୁଛି, ଏଥାରେ ଦିଗନ୍ତ-ନାନୀବର୍ଷା ବିନା-ଚାମହିମ, ମନ୍ଦିର ପର୍ବତର
ଅନ୍ତରମଧ୍ୟରେ ଝୁମ୍ବାନ୍ତିର ଦକ୍ଷିଣ ଦିଶରେ ପରିଚିତିରେ ଦ୍ଵିତୀୟ ନିଷେଖ
ଦେଖି ଦେଖାଯାଇଥାଏ, କୋଣାର୍କ ଶିରଗାୟର ଭାବିତ୍ବରେ ଦେଖାଯାଇଥାଏ

ବିଜ୍ଞାନ ଏବା ଆର୍ଥିକ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ କୃତିଲ୍ଲଙ୍ଘ

ମାତ୍ରିକୁଳୀ ଗାନ୍ଧାର-ପାଦିଶ୍ଵର ଚନ୍ଦ୍ରମାଣେ ଲୋକର ବୃଦ୍ଧିପାଳା-
ଜ୍ଞାନାଶ, ୧୯୯୭ ଆବେ ଜାଣିଥେବୁ ବୃଦ୍ଧିପାଳା ତୋଳେଇ
ରାଗ ୭୮ ଲଙ୍ଘଟୋବା ବନ୍ଦାନ୍ତରିମ୍ବା ହିମେଛି, ତୁମ୍ଭେ ଆବେଇ
ଆଜିଶ୍ଵର ଆବେଇ ଦିଯେ ବାଜିଶ୍ଵରି-ହିମେଓ ଓ କିନ୍ତୁଟୋ-ଦ୍ରାଶ
ରାଗ ପାରେଓ ସମ୍ବନ୍ଧ ବନ୍ଦାନ୍ତରିଗଲ, ବୃଦ୍ଧିପାଳା-ଜ୍ଞାନାଶ
କାରେଣ ଶେଷାଣେ ଶକାଶ୍ରି ଜ୍ଞାନାଶ, ୨୦୨୦ ଆବେ-ବନ୍ଦାନ୍ତର
ଉତ୍ତର ବିଦୀନ- ଅଳ୍ପ ସୋନ୍ଦେ ତୁଳନ୍ତର- ସନ୍ଦାନ୍ତର ସାମିତିଟି-
ତୁଳନ୍ତର- ବାନ୍ଦାନ୍ତର ଅରହତାତି- ବନ୍ଦାନ୍ତର ପାଲନ-ବନ୍ଦାନ୍ତର ହିମ,
ବନ୍ଦାନ୍ତର-ନେତ୍ରକୁଳୀ- ତୁଳନ୍ତର ନନ୍ଦିଥେବୁ ବୃଦ୍ଧିପାଳା- ତୋଳେଇ
ରାଗ)- ତେବେଳିନମେଚ ତୁଳନ୍ତର କୀର୍ତ୍ତାଶ୍ରେଷ୍ଠ ତେବେଳିବାରିବୁ-
ଦୂରାକ୍ଷେତ୍ର,

আচম্বণতে হুটে ডালা গিয়েই মোপুল-গ্রামের বিহুটি
হিমগ্রেড অনুত্তি হাট জিলাবাহারী বণর্ষা কানুর পর্মস্ত
জের ট কিলোমিটার দূরী পথে বন্ধুবিপা঳া তোলার হাতে
সম্পর্ক বিস্থাবৰ্তী হ্রেগজেড ডিশিন, বাঙালি হুক্তি হলে বহুদিন
পর দীর্ঘে ডাল-দেশাতে শুধু জিলাবাহারীর উপরিদিনে
হুগিয়ে খোঞ্চা বহুলেখালে, বন্ধুবিপা঳াৰ বাবণে
জিলাবাহারীর বিহুটি আঘাতিবা এবং প্রাপ্তিৰিবা কাউফার্জা
বন্ধুবিল, জাকা ঝালকিৰ কাঠনে দৈনীৰ কৃষি উৎপন্নাতে ফেচাতে
কে ঝুঁজে আছে, বন্ধুবিপা঳া তোলাৰ বাঙালি বন্ধুৰ কাঠনে
তিন্তু অঙ্গুণ বয়লে প্রিয়াৰী হ্রেগজেড ডিশিনেৰ মেৰে হাণা
লোহু মে ডাল পাতিলিপি অৰুলে - কৃষি আঘাতে মাত্রে এই
জিলেশিটাৰ অংশ পাবিবৰ্ত বন্ধুবিপা঳া তোলাৰ দীপিবাণীৰে,
কাঠনে দেশাবিমোহু তিতীতে মুদোক বন্ধুবিপা঳া গোলাবিমোহু
টাপুলভূমিৰাহ কেৱে গিয়েছিল, জিলাবাহার খণ্ডোৰ দীপি
বন্ধুবিপা঳া না তোলাইলে - অঘাতুবিপটোৱেল,

বণর্ষা শুরু হোৱায়- গোলোলাগেৰ প্ৰেমিতে প্ৰিয়াবীৰি
ডেগডেজ-ডিশিনেৰ পঞ্চায়েত জাগোৰো ঝোলুলে,
দৃগ্ভুলিয়া-মেৰে হুতুকুৰে- বালিক্ষণ্প পৰ্মস্ত প্ৰেৰিত
হিমাশুলি- বন্ধুবিপা঳া গোলোলা হুবলিখোড়াল, তেটি
বিস্তু তিমৰে-জাগ আচম্বণতে এ- তিমৰেণ বাস ইমেছুলে,
DRP তেওঁলাইয়েছিল, কৈচ নমতৰ দেড়- অৰ্থ অঘুতু-
হালষি বন্ধুবিপা঳া- কেলোৱ কাছ পুলকুম ঝুক্তি- ইয়েছুলে,
জিলেশিকলিবা- বৈষ্ণব হুল্যাশুল্লিঙ বাহু- দেছি বন্ধুবি
পা঳া তোলাৰ বাঙালি-পিয়ে- গোপণাকো বলেৰুলেগ,

ବିହୁ ତ୍ରୈମାନ ବାହ୍ନୀ ପାଇଁ ଯାଇବା କୌରାଳା କୁମ୍ଭାବ୍ୟାମ ଦେଖିଲେ ଏହାକିମ୍ବାଦିରେ
ଦେଖିଲୋ,

ତେଣୁବା କେମଳାତ୍ମକର ବିଜ୍ଞାତ ପାଟଭେନ୍ଦୁରାମ ପିଥାର୍ଜୁନ୍ଦୀ
ଲୋକଙ୍କାହେ, କେବି ଭେଣ୍ଟର ବୋଲେ- କୁଳନ୍ତିମେହେ- ମହାପାତ୍ର, ହୁମାର ପର
ଦିଲାଖି ପିରାତ୍ମି; ଲାକରକାଳ ମହିଳାର ଗର୍ଜା ପାଠାଇର କୁଳକାବ୍ୟାଳି-
କୋଣାର୍କ କୋଣାର୍କ, ପ୍ରସରିଲାଗେହେ ଭେଣ୍ଟର ଭେଣ୍ଟିଯି ସହିଅଶ୍ଵତ୍ର, କେବି
ହୀମାଧନ କୋଣାର୍କ, ପ୍ରସରିଲାଗେହେ ଭେଣ୍ଟର ଭେଣ୍ଟିଯି କୁଳମହିଳାର,
ବିଧିଅଶ୍ଵତ୍ର-ଶାତ୍ର କେହିହେ ଲୋକ ବାରେହେ ଭେଣ୍ଟର ଭେଣ୍ଟିଯି କୁଳମହିଳାର,
କେବିର୍ଭାବରେ କାହାର ଦେଖାଇ ପାଇବାର ଅନ୍ତରେ, ଭେଣ୍ଟର ଭେଣ୍ଟିଯି କୁଳମହିଳାର

ଜୀବନ୍ୟାବୁ ଉପଗ୍ରହାତ୍ସମ୍ଭବ କିନ୍ତୁ ପାଇଁ ଶିଖିଲୁ ଲାଭିବାରେହୁ
କେବୁ ଜୀବନ୍ୟାବୁ କାଳେ କୁଳାଳ ନିମ୍ନେରେ, ପୂଜ୍ଞ ପାଦିକୁଳାଳ
ନିରିତ ଚିତ୍ରକୁଣ୍ଡି, ଶାକବାହି-ପୂଜ୍ଞପାଦିବର-ଗର୍ଜିଣ, ପାଧିଦେବ କଳ
ବ୍ୟାଲି-ଶାମାଦାଳ ଜ୍ୟୋତିଷ, ଶ୍ରୀରାମ ଶିଳାରେ ତୀରଣ୍ୟ ତାତିଶ୍ୟ,
ବ୍ୟୁତ୍ୟ ଶବ୍ଦା, କେବୁ ରୁତ୍ୟ ଶବ୍ଦା ଶାତି ବିନ୍ଦୁଟ ଲାଭିବାରେହୁ,
-ଦେବୁ ତୀରିତ ଶ୍ରୀପଦଶ୍ରମ, ଦେବାମ୍ବାର୍ ଆସ୍ତିତ୍ୱାଳ ବାଜା ଦେବାମ୍ବ
ପାଦାର ଅବଳା, ଦେବିଯେଶାଳ, ଦେବିଯେଶାଳ ତୀରଣ୍ୟର ଶାତିଶ୍ୟ,
ଶ୍ରୀ ଶିରଳା, ଶାହାଙ୍ଗ ଚାତ୍ରିତେ ଶାହାଙ୍ଗ ଦେଵ ଶାକଲେଣେ ତୀର
ଅର୍ଜୁ ତିବିଜ ଲାଭୁପାତି ବିନ୍ଦୁଟେ ଆହୁର ତୀରଣ୍ୟ ଶାତି
ବଜେ-ଶେଷ ଉତ୍ୱାନିର କାଳବଳପ୍ରିଥିର ଶ୍ରୀତ ଦାଳ ତିବଜୀଲୋଭ
-ଭୀତିଶ୍ୟ ରାତି ଅବଳ ତୀରଣ୍ୟ, ଜୀବଲେନ୍-ଜୀବଲେନ୍ତିଲୋଗଣେ
-ଦେବା ଅଧିକ ବ୍ୟାଘରି, ପାଦେଶେ, ଶୈଳୋ ଶାହାଙ୍ଗ-ଟାକାରନ୍ଦିଲ
ତୀରାଦି ରୁଷେ-ଗଲେଣେ ବିନ୍ଦୁଶାତ ତିବି-ଚିନ୍ତା-ବାଯେନ ଛଳ
ଶିଦ୍ଧାମ ଶାକତ୍ତି ପାଦାର ଜଗ୍ନା ଶାନ୍ତ ତୀର ଜଗ୍ନା ବୋଲେ କ୍ଷେତ୍ର
କେବି, ବାବି ସେକ୍ରଟକ୍ଷତି କାହିତା ଆଶ୍ରମିନ, ସ୍ମୃତିଶିଖ-ଶାଚ,
-ଏବି ଶ୍ରୀପଦଶ୍ରମ କାହିତା ଆଶ୍ରମିନ, ଶ୍ରୀପଦଶ୍ରମ-ଶାଚ,
-ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତ ଶାମ, ତୀରଟିର ବିନ୍ଦୁଶାତ କେବି କୁରି ଶାହାନ୍ଦେର
ଦାଳ-ଭୋତ୍ତଳ ପେଲେହି ଅନୁତ୍ତଶାଟ ରୂପ, ଅନ୍ତର୍ମଳ ଦେବାଚାମ୍ବେ,
ତାତିଦିଲେ ମେ-ବଳେ - "ଚାମ୍ବେ ବାଜା ବିଶାଖାଯେ ଦିଲେ
ହୁବେ? କ୍ରିଦିଲେ ବାଜାର ଶଳ ଲେଖି ମେ! ଲାକ ଦେଲାକେ ପେଲେ
ଶଳାଟ କ୍ରିଦିଲୀ ଶ୍ରୀପଦଶ୍ରମ, ତୀର କିନ୍ତୁ ତେବେଳେକଳୋଲୋଗେ
ଗା, ତୀରି ନିବା ଜୀବଲେନ୍ ଚାଲେବଳୋ ତୀର ଜାନେ ଗା, ଦେବଲେନ୍
ଶାତିଶ୍ୟ ଦେବ-ଜୀବିନ; ତାତିଶ୍ୟ ଶାତିଶ୍ୟ ତୀର ଉତ୍ୱାନ ଓ ଚକ୍ରଲେ,
ଶାହାଙ୍ଗ ଚାତ୍ରିତେ ଆହୁର ତୀର ଶାକଲେଣେ ତୀରଣ୍ୟର
-ତିବି ରଗଲେଣେ ବିନ୍ଦୁଶାତ ତିବି ଚିନ୍ତା-ବାଯେନ ଏବଂ

ମଧ୍ୟରେ ଚାଲେ-ହାଜାର ଟୋବର ଦୁଲିଲେ ତିଆନି ରହିଗଲେ ଓ
ନୟନ୍ତା ଦୁଇବି କିଣ୍ଡା ସବେଳ ଛୁଟ ତିଆର ନ ବନ୍ଦିତେ ପାରେ,
ତାର ବେଳେ କ୍ଷେତ୍ର ଦେଖି, ଏବି ଏକାଇଶ୍ଵର କବିତା - ତୋରୁପ୍ରାଣ,
ଶିତକୀର୍ତ୍ତି ମାତ୍ର ଓ ଜାଗଗାର, ତାର ବେଳ ବିନିଜିଯେ ତଙ୍କୁ କୁଠୁ
ଚାଲା-ହାଜାର-ଦୂରା-ତାର ହୃଦୟରେ ଅନୁଭୂତି ଥିଲା, ତାଙ୍କୁ କବିତା
ତାରେ ଚାଲେ ଜାମିଦିଲେ ତେ ବଳେ "ଚାଲେ ବନ୍ଦାନିଯେ ତାମାବେ
ଦିଲେ ରବେ?" ତିନିଯେ ତାମାର ମାନନ୍ତି ଯେ ମାଟ ଦୁଧାରେ ଲେଖେ
ମାଟେ ଧୂଳି ଆବଶ୍ୟକ, ତାର ବିଦ୍ୟା କେବଳ କୋଣେ ଥାଏଗଲା, ତାର
ଶିଖ ଜୀବନେ ହୁଲ୍ୟଏବଳେ ଦିଲା ଜାଗରଣା, ତଥାପେ ମାତେହି ଏହା
ତାମିର ତାମାପ୍ରେସ-ରେଟି ଦିଗାର୍ଜନ୍ତୁଳ ତି କଞ୍ଚଳ,

ବୁଝୁ ପାଇଁ ଘରେ ରାମିଦୂମର ଛୁଟିଟେବି ବନ୍ଦେପୂଜା
ବନ୍ଦେ, ବର୍ଷ ପଢ଼େ, କେଜିଏ ପଢ଼ିଲା ମାତାମା ବିଚାକୀଳ- ପ୍ରାଚୀଯ- ପିତ୍ତୁ
ବୁଝିଲା ବନ୍ଦେମା, ତୁମ୍ହାରେ ବନ୍ଦେମା, ତଥାପ୍ଯ ପ୍ରେଗିରା
ହୁଏଲେ ପ୍ରାଚୀନ କୋଣେ ଆରମ୍ଭହାର୍ଦ୍ଦିବି-ମୋର୍ମର୍ମ ହୃଦୟର ଡଳ
ଦୂରବାତି ପଢ଼ିଲା- ବନ୍ଦେମା, ହୃଦୟର ପ୍ରାଚୀନ ବଳେରେ ହୋଇଲେ କ୍ଷାର
ହାତା- ତଥାପେ ମୋର୍ମର୍ମହାତା ହୃଦୟର ଡଳିଲା ଫାତି ପଢ଼ିଲା
ବନ୍ଦେମା, ହୃଦୟର ପ୍ରାଚୀନ ବଳେରେ ଖେଳାଲେ ମେହଳାରେ,
ଦୋଷାଲେ ଚର୍ଚିଲୁଣେ, ଗାନ୍ଧୀ ପାତା ଲେଟା ନିମ୍ନେ ହୁଅଁବ କେ ତୋଳାର
କାହା, ତାମାରୀଏଣ ହେବିଲେ ହୁଅଛି; କୈବିଲେ ପଢ଼ିଲା ପଢ଼ିଲା ହୁଅଛି
ନାହା, ମାଟେ ବୁଝେ ସମ୍ମା ପାଇଲା ଦୁଇରଥ, ଏକାଜୋଡ଼ ମେଲେ
ଏକ ଶାରୀରେ ହୁଅନ୍ତିର ଡୀବିଲେ ଦ୍ୟାମ ତାମ କ୍ଷୁରାତିକୁମର
ଶର୍ଣ୍ଣି, ଯିନ୍ଦ୍ରା, ଶରୀର ଅଞ୍ଚଳରୀଳ ବାହାର ବିଜୀ ପଞ୍ଚି ଏହା

ବ୍ରାହ୍ମ ପାତେ ସାମିଦ୍ଧିକୁ ଛାତି ତେବେବଳେ ପ୍ରଜା ବନ୍ଦେ, ସହି ପାତେ, ତେବେ
ଅଦେଲା ଥାକାଯି ବୀଚା ଶାଳ-ପାତେମିନ୍ଦି ବୁଝେ ଚିଲା ବାଜ ଘାର, ତେବେ ଓ ଚାମ
ବାଟେ ଶଳ ଦ୍ୱାରା, ତେବେ ପ୍ରୋକ୍ଷିଷଣ ଫ୍ରଙ୍ଗଳ ପ୍ରେଆନ୍ ବେଗଣେ- ଶ୍ଵାରଶ୍ଵାର
ଅରଣ୍ୟ ଏକନର୍ମ ସ୍ଵନ୍ଧିର- ଜଗ୍ନା ଦିବାଗତି ପରିଶ୍ରମକାଣ୍ଡ ମାଳ, ଫ୍ରଙ୍ଗଳପ୍ରେମାନ୍
ବଳେଟେଣ, ମେଘାନେ- ମେଘାନେଣ୍ଟି, କେଶପାନେ ଛୁନ୍ଦି ଫ୍ରଙ୍ଗଳ- ପ୍ରେଟିର ଶ୍ଵାରଶ୍ଵାର,
ଆମା ଜୀବନ ତ୍ରୁଟି ବନ୍ଦେଶ୍ଵରେଣ୍ଟି, ଦୌଲେନ ପାତ୍ରିତ ଶ୍ଵରୁଟେଣାଥ ମାଟେ ବୁନ୍ଦେ
ଶ୍ଵରୁ ଗାନ୍ଧିମନ୍ଦିରରୁ, ଦ୍ରିମ ଶ୍ଵାରା- ଜ୍ଞାନପଳେ- ଶ୍ଵରୁ ଶାହୀଟେ- ଶ୍ଵରୁ ତିର୍ଯ୍ୟା
ଜୀବନେଣ୍ଟି ଶ୍ଵାର ଘାର, କିପ୍ରକାରି, ଶୁଭମା, ଅଞ୍ଜଳି, କୁମା ଅମାମରା ଶବ୍ଦାନ୍ତରୀଳ
ବାଧାଳବାସ୍ତବ ଧିଦି ପାଞ୍ଜିକେ କିମନ ତିର୍ଯ୍ୟକ ପରିବେଳେଣ୍ଟି ଅନ୍ତରମର୍ମ ଏଥେ
ଶ୍ଵରୁଟେଣାମାନ, ଦେବାକୁ ସାମାନ୍ୟ ନାତିରେଣ୍ଟି ଶ୍ଵରୁକାନ୍ତି ବନ୍ଦେ ଉବିଲିନ୍ ମାତେ
ଚାଟୁଳା, ଶର୍ମିଦା- ଶ୍ଵରୁ- କିମ୍ବାରାଏ ଅଗ୍ରିଷ୍ଟିଷ୍ଟି, ଅବ୍ରଚରେଣ୍ଟ ଏକଣ
ପାଥାକୁ କୂଟି ଶ୍ଵରୁଷେଣ୍ଟି, ଅବ୍ରଚନ- ବଳେଣ୍ଟି “ ଅବ୍ରଚାଣୀ ଅଛନ୍ତାଳା
କୈଳାଶେଣୀ ମେତାନ ଶ୍ଵରୁ ଉପର୍ବନ୍ଦ ଶ୍ଵରୁକାନ୍ତିର ବ୍ୟାବହାର କ୍ରି ତେବାନିମଂତ୍ରାଳ
ଶ୍ରୀମ, ଅବ୍ରଚ ବାଜିଶୀନ,” ଶ୍ଵରୁକାନ୍ତିରେ ଲିଖେ ଅବ୍ରଚରେ ପରିବେଳେ ଅବ୍ରଚରେ
ଶ୍ଵରୁଗାନ୍ତିର ଶ୍ଵରୁ ବୁନ୍ଦେଣ୍ଟି, - ଦିଶିଧାନେଣ୍ଟି ମନି-ଆକିର୍ତ୍ତିରେ ଶ୍ଵରୁକାନ୍ତିରେ
ମିଶିରୁ ବାତିରେ ଶୁଭକୁ- କରିଜି ବଣ୍ଣା ବଳେନେ ତାମାରିରେ କିର୍ତ୍ତୁକୁ କଳଞ୍ଚି,
ଦେବ ଏବଳି ଲାଗେନି, ଶାତେ- ଭେଦ କାହେ କ୍ଷେତ୍ର ମେଧେ ବିଳାକ୍ଷି କରିଛି
ଶୁଭିରେ ବୋଲେ, ଅନ୍ତାଗରେତେ ଜଗ୍ନ ପ୍ରାଣପାଠ ପରିତ୍ରିମବଳେ (ଶ୍ରୀ ବାଜିଶୀର୍ଯ୍ୟ-
ଶିଳ୍ପି, ବ୍ରାହ୍ମିନୀ ଦେଖେ, ଶୁଭକୁ- ବେଶେମେଳେ- ବାବୁଜୀ, ଜାଗଦ୍ଦେଶୀ,
ବିଶ୍ଵାରେଣ୍ଟିଦେଖେ, ଶୁଭକୁ- ବେଶେମେଶ୍ଵର- ଶୁଭକୁ- ଶିଳ୍ପିକୁଳାଳ, ଏକାଇନିର୍ମାଣ
ଶ୍ରୀମନ୍ଦିମପରିଷର- ଶ୍ରୀ- କରିକୁର- ଶ୍ରୀକୁମାର- ବନ୍ଦେନ୍ତିର ଅବ୍ରଚରେଣ୍ଟି,

ବୁଝୁଏ ତେବେଳୁଙ୍କୁ ଶିଖିବାରିଲାଗା, ଏହାରୁଦ୍ଦିଃ ଦୀତିର ପଞ୍ଜୁଡ଼େ
କୁଣ୍ଡି ରକ୍ଷିତ ଅଳ୍ପାଳ୍ପ ଆରମ୍ଭନ କରିଛିଲା, ଅଗ୍ରଚନ୍ଦ୍ରରେ, ମଧ୍ୟରେ
ବ୍ୟାକୁଣୀ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦୂର ରକ୍ଷିତ ଶ୍ଵରମୋହେ ଅଗ୍ରଚନ୍ଦ୍ର ଓ ଦେବଶୂର, ଶ୍ରୀଦେବ
ଶ୍ରୀଯୁଗ-ଶ୍ରୀବେଦିନ, ସବୁ-ଦୋଷ ଅନ୍ତର କଥାଗରମର ଶକ୍ତିରେ
ରାତିମଧ୍ୟରେ, ଏବଂବାବୁଦ୍ଦିଯ କିମ୍ବାରୀମୋହେ ଅତିରିକ୍ଷାର ପାଇଁ
ପାଇଁ- କିମ୍ବାରୀର ଶିଖନ ଉପରେମ-କାଳ, ଅଗ୍ରଚନ୍ଦ୍ର, ଅଗନ ଦିନରେ ଗା-
ପାଥୀ- ଅଗ୍ର ବିନାରାଜିତିରୁବାବ, ଶ୍ରୀବାବ ଦାଦା ଏତ୍ତିର ପାଇସେଲେ
ଶିଖନକୁଣ୍ଡି କିମ୍ବା ପାଇଁ ରାତିରୁଦୀନ ଯମ୍ବାତ୍ମକ କାରୋହିଲେଗ, ଶ୍ରୀବାବୁରେ ଓ
ତାଟେ କାଳମୋହେରଙ୍କ ତିରତି ହିଲାଗା, କିମ୍ବା ବିନାର ରାଜିତିରୁବା-
ମୋହେ କୋଷ୍ଟମରାଧେ ଦିବାତ୍ରାତି ଅଲକିତିର କାହେହେ, ରାତ୍ରି
ଶିଖାରୀ- ଶିଂ, ରାଧି- ଶିଂ ରୋହି ଶିଂ କେ ଦାନଦିଲେ, ଉପର୍ଯ୍ୟାତର
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦୂର କିମ୍ବା ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦୂର ଅର୍କର- ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦୂର,

ଅଗ୍ରଚନ୍ଦ୍ର ଶିଖନ ଶ୍ଵରମୋହେ ବିଧାତିର କାହେହେ,
କିମ୍ବା କିମ୍ବା, କାମୁକି ପ୍ରମାଣ, ତିରତିତିରିନ ଆମିମୋହେର
କାମ୍ଭି କିମ୍ବା କାମୋକାମି, ବଢ଼େ କାମୋ-କାମି କୋଷ୍ଟର
ଶାତ, 'ଶାତରା' ର କିମ୍ବାଲେର କାମା, ଶିଂରାମା-କାମା
କିମ୍ବାରେ କାମେ କାମେ, କିରୁତି ଶ୍ଵରମୋହେ କାମା କିମ୍ବାର ରାଜରାମେ

ଭାବନ୍ଦରିଙ୍କ ବିଜ୍ଞାନେତ୍ର ବନ୍ଦା, ଶୋଭନ୍ଦାର ବନ୍ଦା
ପିଲାହ ବାବେ ବାବେ, ଲୁହ ତି ଶ୍ରୀମତି ଶିଖିତ ବିଜ୍ଞାନ୍ଦର ବାବେ,
ମିଳିତ ଅଛି ମିଲିତଭାବ କାହିଁ ତ ଜୀବାଦୟ ବାବେ ଶବ୍ଦିକାତୋର
କ୍ଷେତ୍ର ରାଜ୍ୟ ଆଫେ ଉଚ୍ଚବ ଚାରିବା, ନିରଦ ଶିଳ୍ପାଳି ଶାଶ୍ଵତଶାଳା,
ଆଧୁନିକ ଜୀବାଦୟ ବୋଲିକ୍ଷାର ବାବେ, ବିଜ୍ଞାନ ଜୋଦାହାତ୍ମି କିମ୍ବା
ଦାଵାବାଦୀର ଅନ୍ଧୀକରଣର କାହିଁ ମହିନେ ଉଚ୍ଚବ ଶାଶ୍ଵତଶାଳା
ଶ୍ରୀରାମ ମିଳେ ମିଳେ ଗୋଦାର ରାଜ୍ୟରେ, ଶିଳ୍ପାଳା, ରଜ୍ୟଶାଖା,
ରୋଧ, ପୁଷ୍ପମାଲାପାତି, ରାଜୀବ, ଅନୁଭାତି, ରାଜୀବ, ବିଜୁବିଜ୍ଞାନ, - ଉଚ୍ଚବ ଶାଶ୍ଵତ
ଆଧ୍ୟ ଶିଳ୍ପ-ଶିଳ୍ପିତା ଅତି- ଅଭ୍ୟବ୍ରତ, କିମା ଦୁଇ ଶାରୀରିକ
ଶିଳ୍ପିକ୍ଷାର ବାବେ,

ବୋଲ୍ପାଳାରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଶ୍ରୀମତୀ ଅବିନାଶକୁମାର-
ଜୀବ ଶଂକୁରାମ ସାହେବ, ଏବଂ ପ୍ରେସ୍‌ର ପାତେର ଶିଖିର
ଶାତ ପ୍ରୋଫେସର ବିକାଶ ପାତେର, ଉଚ୍ଚ ବୋଧାଲୋକ ବୋଗଟା-ସାହେବ
ପାତେର, ପ୍ରେସ୍‌ର ଆକିଲାରେ ଶାନ୍ତ ଜୀବ- ଶ୍ଵାଷଦିଵ୍ୟ ବିଦ୍ୟାକାର
ଶାନ୍ତିକାରୀ ପାତେର, ଶିଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତ ବୋଲ୍ପାଳାର କାଳୀବିଦ୍ୟା, ଏବଂ
କୁଳପ୍ରକଳ୍ପକ, ଶିଶ୍ରୀ ବୋଲ୍ପାଳା- କୁଳପ୍ରକଳ୍ପକ ପ୍ରେସ୍‌ର
ବୋଲ୍ପାଳା- ଶାନ୍ତ ବିଜେଶବାସ ନିଷେଷ ସହା ପାତେରଙ୍କାଳେର ପ୍ରେସ୍‌ର
କେବାଳ ଶୁଣ୍ୟ ଏବଂ ଶୁଣ୍ୟ କେବାଳ ଶୋଇ ଅକାଶ- କାନ୍ଦାଳା
କରୁଥିବା ପାଇଁ ପରମ.

ପାଞ୍ଚର ମାତ୍ରାଳି କମ୍ପ୍ୟୁଟର ବେଳାହୀରେ ବିଦ୍ରୋହ କିମ୍ବା ବନ୍ଦୋପାଲିକରେ
ଅକ୍ଷାତେ ଥେବ

ବୁଦ୍ଧିତ୍ରେଷ୍ଟ ବାଣ୍ୟାପାଯିମ (୨୬୭୫-୨୭୮୦) ବାନ୍ଦଳୀ ରାଜା ଶାହିର୍ରେ
ଶୁରୁତ୍ତି ପ୍ରଥମ ବାଣ୍ୟାକିମ୍ଭୀ, ଉପଗ୍ରହ ରଚଣା କାବେ ତିଲି ବାନ୍ଦଳୀ
ରାଜା ଶାହିର୍ରେ ଅଛି ଏହି ବୋଲେ, ତିଲି ତୀରର ପ୍ରାଚୀନ
ଶାଖା, ଶାଖାକର ତୀରରେ ଆପନ୍ତିକାବେ ବୋଲେ, ବୋଲି.
ଶାଖା ଏବଂ ଉପରାତି ପ୍ରକୃତି ପ୍ରେରଣ, ଆଶାକୁ ବୀତିଳିକି
ଦ୍ୱାରା ଶାଖାକର ତୀରରେ କିନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଗୋଟିଏ ଶାଖା ଘଟିଲେ
ତୋ ଦୋର ବୀତି କାମଲାଯା, ବୋଲି ଶାଖା ଘଟିଲାକିମ୍ବା କାହିଁ
ବୋଲି ଏଥିଲା, ଏହିପ୍ରକାରି କିମ୍ବା କିନ୍ତୁକିମ୍ବା ବାଣ୍ୟାପାଯିମ
ଉପଗ୍ରହ-ଦେଵତାଙ୍କାଳି, ତିଲି ଗୋଟିଏ-ଉପଗ୍ରହ ରଚଣା
କାବେବୁନ୍ଦେନ, ଏହିପାଞ୍ଚର ଶିଂଗାଲେ-କିମ୍ବା ଏଥିକାର କର
କ୍ରେମାଟି ଉପଗ୍ରହ,

ନିଷ୍ଠା 'ପରେ ପାତାଳ' କ୍ଲାନ୍‌ଟା ବେଳେହାଙ୍କ ଦୁଇଟି ଫଳ ସମ୍ମାନିତ
ଏବଂ ପ୍ରକୃତିଶୈଳୀ ଓ ପରିବାର ଦ୍ୱାରା ଉପେକ୍ଷିତ,

ମଧ୍ୟ ପାତାଳି (ରେଣ୍ଡିଙ୍) ଡେଲ୍‌ଆଇପ୍‌ରୀ ଲିମାଟି ପରେ ବିକ୍ରେ, ମୁଖ୍ୟମର୍ଦ୍ଦ ସମ୍ମାନ ବାଲୋଡ଼ି ଏବଂ ଟ୍ରୀଟ୍ରି ପର୍ ଗୋପ-ଗୋଟିଏ ହେଲୁ, ଏଥିଏ ଟ୍ରୀଟ୍ରି ପର୍ ଅଛୁର ତ୍ୟାଗାଜ ଡେଲ୍‌ଆଇପ୍ ଏବଂ ବାହିନୀ ଦିଲିମ୍ବିତ ଶ୍ରୀ ଆଜ୍ଞାର ଅବଶ୍ୟକ ଏଥି ବିରିତିର ଦେଇ ପରିବାରରେ ଦେବାର, ଶାତ୍ରେ ଡେମଦେ, ଆଜ୍ଞାର ପିତାମହ ଦର୍ଶି ପରିବାର, କେମରିଯୁ. କୁଟି ଶକ୍ତାଳ ବିଷାଦେ, ବୋଟି ବାଲ୍‌ଆଜ୍ଞାଲ ପାଇଁ ଲାଭ-କୁର୍ବା, ଲୋକରାତି ପ୍ରଦ ଶକ୍ତାଳ ଲାଭ-କୁର୍ବା, ତାହି ବ୍ୟୁତ-ଦେବ, ଅନୁଗାମ. ଶ୍ରୀ କୋକାର ବାଲୋବେ ଲିଯେ ଏହି ଡେଲ୍‌ଆଇପ୍ ଏବଂ ବାହିନୀ, ବୋଟି ଲିମାଟି, ମରିଲିଟି ଲାଭକାରେଦ୍ଵେ, ଡେଲ୍‌ଆଇପ୍ ଏବଂ ବାହିନୀ ବିଜ୍ଞାମଧ୍ୟ କାରଣେ ବୋଯାନ ଡ୍ରିଲାଖ, ବ୍ୟୁତ-କୁର୍ବା ଏହି ଡେଲ୍‌ଆଇପ୍ ଏବଂ କିମ୍ବାର ଚାରି, ବ୍ୟୁତ- କିମ୍ବାର ଦ୍ଵେଷ ଉପରେ ବ୍ୟୁତ-କୁର୍ବା

ତିକ୍ଟପଣ୍ଡାତେ ପ୍ରେମିନ୍‌ଚାର୍ଚ, ଦୁର୍ଗା ଓ ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା ପ୍ରେମିନ୍‌ଚାର୍ଚ
 ବିଷ୍ଣୁମହାରୋ ଆଶ୍ରମ ଲେଖାଳେ ଏ ତିକ୍ଟପଣ୍ଡାତେ ହିଲେ ହିଲେ
 ହୁଟି ଲିଙ୍ଗୋର ଚାନ୍ଦେ ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା ଥା ଚାନ୍ଦେ ଦୁର୍ଗା ଚାନ୍ଦେ
 ରମ୍ଭୁ ରମ୍ଭୁମାମ୍, ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା ରମ୍ଭୁ ସହି ବନ୍ଧେତେ ବାନ୍ଧିବ ବାନ୍ଧିବ ଗାନ୍ଧେ,
 ପ୍ରେମିନ୍‌ଚାର୍ଚ ହୁଟାନ୍ଦେ ହିଲେ ଦୁର୍ଗା, ତୋର ତୋର ବିଷ୍ଣୁମହାରୋ
 ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା ରମ୍ଭୁମାମ୍, ଦୁର୍ଗା ବନ୍ଧେତେ ବନ୍ଧୁ ତୁମ୍ହାରୁ ବନ୍ଧ ଜଞ୍ଜିଲୁ
 ଅମ୍ବେବ କୁଳାଟା, କୁଳାଟା, ଜାହାଟା, ତିକ୍ଟପଣ୍ଡା କୁଳାକୁଳିବା-
 ଅତ୍ରିଶ୍ଵର ବାବେ ବୋଲେ, ଏବଂ ହୁଟି ବେହି ବୋଲ ମିଳେ-ମିଳେ
 ବେହିତେ-ତିକ୍ଟପଣ୍ଡା- ବନ୍ଧରେ, ଦୁର୍ଗା ପ୍ରେମିନ୍‌ଚାର୍ଚ ମୁହଁମ ମିଳେମାମ୍,
 ତୋର ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା ତୁମ୍ହାର କାଣେ ପ୍ରେମିନ୍‌ଚାର୍ଚ ମାଜୁର ମିଳେମାମ୍, ତୁର
 ତିଳ୍ପ ମରିଯାଦି ତୁର ବାନ୍ଧିତେ ମାନ୍ଦୁ, ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା ମରିଯା
 ମରିଷ୍ଟ- ମରଦର ଛି ଯେବିମେ ପଢ଼େ- କାନ୍ଦିଲେ ପ୍ରେମିନ୍‌ଚାର୍ଚ ବୋଲେ,
 ପ୍ରେମିନ୍‌ଚାର୍ଚ- ତୋ- ପ୍ରେମିନ୍‌ଚାର୍ଚ ଲୋକୋକେ, ଏମନିମ୍ବି ଦୁର୍ଗା-ମାମ୍
 ଯେ ଅବର୍ତ୍ତନା- ଚାଲ-ଫେର- ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା ହାତୋଳେର ଉତ୍ତରାଜ୍ୟକାନ୍ଦୁ,
 ତୋର ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା ହୁଟାନ୍ଦୁ ପ୍ରେମିନ୍‌ଚାର୍ଚ ହାତୋଳେର ଉତ୍ତରାଜ୍ୟକାନ୍ଦୁ,
 ତୋର ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଗା ହୁଟାନ୍ଦୁ ପ୍ରେମିନ୍‌ଚାର୍ଚ ତୋର ତୋର ଦିଲେପ୍ରେମିନ୍‌ଚାର୍ଚ-
 ତୋର ଶ୍ରୀ ତୁମ୍ହାର ପିଦିମେ ବେହି ରମ୍ଭୁମାମ୍, ଯେଗନ- ବାଗାନ୍ଦେର
 କୋପେ- ବୈଚି ମାଳ ପେବେଇନ୍ଦୁ, ଯେଗନ ବାଗାନ୍ଦେ- ତୋର ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା ପିଦି
 ମିଳେଇନ୍ଦୁ, ଯେଗନ- ମୀଳିଲୋର କୋମାନ୍ଦୁର ପାହିଲେ ମିଳିଲେ,
 ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଗାର ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା ତୋର, ଦୁର୍ଗା ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା ବେଳା.
 ପାଲିତାର ବାଗାନ୍ଦେ ହୁଟାନ୍ଦୁ ବନ୍ଧିତେ କାନ୍ଦୁକାନ୍ଦୁ- ମିଳେ ତୋର,
 ମିଳେ ତୋର, ମିଳେ ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା ପାମ୍, ତୋର ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା- ଜୀବାନ୍ମ,
 ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା- ମିଳିଲେ ଥେଣ ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା- ଶ୍ରୀପଣ୍ଡା- ଏକନିଜ- ମିଳେମାନ୍ଦେ,
 ଏବଂ କାନ୍ଦୁକାନ୍ଦୁ ପେନ୍ଦେ- ହାତୋଳେଯେ, ଘରେକ ହାତୋଳେଯେ- ଚନ୍ଦେ,
 ପ୍ରେମିନ୍‌ଚାର୍ଚ ହୁଟାନ୍ଦୁ ମିଳିଲେ ମିଳିଲେ ପାନ୍ଦୁ ପାନ୍ଦୁ- କାନ୍ଦୁକାନ୍ଦୁ-
 ତୋର କାନ୍ଦୁ ତୋର କାନ୍ଦୁକାନ୍ଦୁ, ତିର୍ମିଳିପ୍ରେମିନ୍‌ଚାର୍ଚ ଆଲିହି- ତୋର
 ହାତୋଳେ- ପାନ୍ଦୁ, ତୁମ୍ହାର ହାତୋଳେ- ତୁମ୍ହାର ହାତୋଳେ- ବାବିମାନ୍ମ,
 ପ୍ରେମିନ୍‌ଚାର୍ଚ ହାତୋଳେ- ମାନ୍ଦୁ ମାନ୍ଦୁ- ପନ୍ଦୁନ୍ଦୁ- ଏବଂଦେ, ଯେକେହ ମାଜେ ଏବଂ,

ଅବର ଧାରେ ଥାଏ ନୋହିଲାମା, କିନ୍ତୁ ଦୂରୀ ତୁମ୍ଭେ ଧାରେ ଥାଏ
 ଆବରେ ପାଇଲା, ଫେରୁଟି ତୋର ଦେଖେ ବିମେ ମାଝ, ଫେରୁଟି ହାଜିଛି
 ତୁମ୍ଭୁଦୂରୀର ଅଳୋଲାଗେ ନା, ଫେରୁଟିର ସନ୍ତୋଷ ଗେଲେଛି ତୋରାପ୍ରାଣ
 ନିଯିପାଇ, ତୋର ମଧ୍ୟ ଅବର ତୋ ଫେରୁଟିର ବାହୁଦୂରୀ
 ତୋର ମେଚେ ମେଚେ ଅବୁଦୂର ତୋର ବାଗାରେ ତୋରଦୂରଭାବ, ତୁମ୍ଭୁ
 ଭେଦକାଳ ବାଗିଜେ ହାତୁ କଣ୍ଠେ ତୋରଦୂରଭାବେ ତୋରଦୂରଭାବ
 ଅବିଭିଜ୍ଞାନ କାହେ, ଅବୁ ବାଗାରେ ଅବୁଦୂର ତୋର ଭୁଲୁକେ
 ତୋରଦୂରଭାବ, ଦୂରୀ ତୋର ଭୁଲୁ କିମ୍ବା ବାଗାରେମେହାଙ୍କ ତୋରଦୂରଭାବ
 ଅବୁ ଦିଲେ ଚଲେଗାନ୍ତି, ତେବେମେହାଙ୍କ ମାଝ ଫେରୁଟିର ତୋର
 ତୋରଦୂରଭାବ, ଫେରୁଟି ହାତୁ ଉକ୍ତରୁତି ତୋର କାହିଁଟିରେ
 ଆକାଶ ପାଇଲା, ଉପର୍ଯ୍ୟାନକିରଣ ବାହିନୀ ବିଶେଷମାନ ବାହିନୀ
 ତୋରମା ତୋହିମ ଫେରୁଟିରେ ତୋର ଫେରୁଟି ଲାଗେଇଥାଏ,
 ଦେଖିଲାକି ତୋହିମର ଥି ଅବରମା ମାଲକିରେ ତୁମ୍ଭୁରେ ଘାଡ଼ିଆ
 ଲୋକ ଡାକୁ ହାତଗେଟେ ତୋ ଗାହେରେ ବାହିନୀ ବାହିନୀ ଚଲେଗାନ୍ତି,
 ତୁମ୍ଭୁରେହେ ସେବିତାଜୀ ପାତ୍ରମାନ, ଫେରୁଟି-ତୋର ଦେବେ
 ନିଯିପାଇ, ତୋର ଭୁଲୁଦୂରୀ ହୁଅନ୍ତି ତୋ ହାତେ କାହାଦୀନ,
 କିମ୍ବା ଫେରୁଟିର କାହିଁ ବିଲେ-ବିଲେ ଏକ ହୁଅନ୍ତି, କାଳ
 ବାଗାରେକୁ ମୋହେ-ଦୈତ୍ୟ ମାଲକମେହେ ବୋଲ-ବାଗାରେ ଭୋଗେ
 ଶୁଣି ପିଲାଇ, ବୋଲ-ବୀକାଳେକାମ ତୋରଦୂରଭାବ ହୋଇତେ ମିମିଟ୍,
 ଏବେ ଭୁଲୁଦୂରୀର ହୁଅନ୍ତି, ଦୂରୀ ଭୁଲୁର ସେଲୋ ପାଲିଟି ଦେବେ
 ବାଗାରେମେହା ଉପି କାହାର ଦାଢି ନିଯିପାଇ ତୋରେ, ଫିଲକେ ଥାଏ
 କିମ୍ବା ତୁମ୍ଭୁରେହୋଇନାନ୍ତି ତୋର ହୁଟ୍ ତୁମ୍ଭୁରୁକୁ
 ଦେଖିଲା ବିମେ ଥାଏ କିମ୍ବା ବାହିନୀର ପଢ଼େ ହୋଇଥାଏ,
 ଧାରେ ଧାରେ ତେବେ ଫେରୁଟିରେ ହୁଟ୍ କିମ୍ବା ପାତ୍ରମା
 ଲାଗା କଲେ ହୁଲ-ହାତିର ହୋଇଯାଏହି ତୋର-ବାହୁ ତୋରାମ
 ଥାଏନ୍ତି, ତୋରୀର ଫେରୁଟି କାହିଁଟି ତୋର ବେଲୋ-ଲାକ୍
 ତୁହିରେବଳେ ହୁକାଳେକୁ ଅଗରୁଟ୍ଟିବୁହାତୁ, ତୋର- ଅବରମା
 ଫେରୁଟି କାଳେ ଥାଏତେ ପାହନ୍ତି ଥାଏ, ସେବିତା ଥାଏ
 କାହାଦୀନ, ଅଗରୁ ଥାଏ ଭୋଲୁମାନା, କିନ୍ତୁ ଦୂରୀ ଭୁଲୁ,

ପ୍ରାଣେ କଣ୍ଠେ ମାଧ୍ୟତେ ପାହେନା ଫ୍ରେଡି-ଟୋଦେର ତତ୍ତ୍ଵେ ନିଯମ ମାତ୍ର,
 ଫ୍ରେଡି ଦ୍ରାଙ୍ଗ ଟୋଦେର ଓଳୋ ପାହେନା; ଫ୍ରେଡିର କାହୁ ପେଲେଶ୍-ଟୋଦେର
 ପ୍ରାଣ ମିହେପାଥ, - ତେଣୁ ମଧ୍ୟର ଅଧିକାରୀ-ତଥା ଫ୍ରେଡିର କାହୁରେଥାବେ,
 - ଯୋର ମେଟ୍ ଏଣ୍ଟ ଅତୁ ଦେଇ ମିହେଯାମାଣ୍ଟ ମିହେଦ୍ରମେହ୍, ତୁମ୍ଭ-ତୁମ୍ଭକାଳ
 ସାହିଜେ ନୂଜିଟେ ତୋମ-ଦ୍ରାଙ୍ଗାଣ୍ଟ ତୀର୍ପଦିଦ୍ଵରୀ ଯେବେ ଭୋକାମାପାଥ,
 ଅତୁ ବାଗାନେ ଦେଇ ଟୋଦେର ଭେଡ଼ିଯେନିଲୋ, ତୁମ୍ଭ-ତୁମ୍ଭର୍ ମିହେଯାମାଣ୍ଟଲେ.
 ମାତ୍ର, ତିବେ ମେହାଣ୍ଟ ମାଧ୍ୟମାଣ୍ଟ କୋଣେ ଭୋକାମାନ୍ଦିପ୍ରକୃତି,
 ଫ୍ରେଡି ହାହା କେହାହାହୁତ ମାଧ୍ୟତେପାହେନା,

ଫ୍ରେଡିବେ ନିଯମ ଦ୍ରଷ୍ଟର୍ ରେ ତୁମ୍ଭ-ତୋହା ତୋହାର ଦୁଃଖ
 ତୋହାତି ବଜେଦ୍ରୁ ଭିଲାହେ- ସେବୁର ପାତିଥ ବଜେମାଟା ରେ ସ୍ଵର୍ମିଟେ ଜଳ
 ସିବେ, ମା ଶ୍ରେବୁର ପାତିଥ ବଜେମାଟା ରେ ସ୍ଵର୍ମିଟ ସିବେ, ମା ଶ୍ରେବୁର ପାତିଥ
 ବଜେମାଟା. ରେ ସ୍ଵର୍ମିଟ ସିବେ ଆମା. ଶ୍ରେବୁର ପାତିଥ ବଜେମାଟା, ଦୁର୍ଗା ଦୋଳକୁଞ୍ଜି
 ତିଲାହ ତୋମ-ଦ୍ରାଙ୍ଗାଣ୍ଟ ମାତ୍ର, ବାହି ମିହେଯାମାନ୍ଦିପ୍ରକୃତି ନାହିଁବେଳ
 ମାତ୍ର, ତେଣୁ ଦେଇ ଅରଜମାନ୍ତ ହାତେ ତୁମ୍ଭମେହ୍, କାହୋନୋ
 ବଜେହାନୋ ତାହା ବୁଝାଯାତ ତୋମୋଜନ-ବଜେ, ଏବଂ ଅନ୍ତିର ଦିନିମିଳିମ
 ଦ୍ରଷ୍ଟର୍ ଯାମାନାହାନେ, ଦ୍ରାଙ୍ଗ ହାତିରେ ବେତ ଚଢ଼ିବା ଦୟ, ଏବଂ ଏବଂ
 ମାତ୍ର ମାତ୍ର ବଢ଼ ଏହାଟେ ତୋହା ଯାଇନିମିହେନାମେ, ଏବଂ ହାତିମେ,
 ପ୍ରାଣିଦେଇ ତିଲତିଲା ଦୋମେହ ହାତାମାନ ଦୁର୍ଗଲା ତୁଳେବୁ ପାତିଥାମାନ,
 ତୋମାନ ହୋଇ ତିଲିମ କୋମାନ ପାତିଥାମାନ ଅବହିଦୁର୍ଗାର ମଧ୍ୟଦର୍ଶକ,
 ସ୍ଵର୍ମିଟେ ଦିନ ଅର୍କଜମାଦ କାଟ କାହି ମାହୁ ସିଦେ ସାହିତେ ନିଯମ ନାହେ
 ସ୍ଵର୍ମିଟେ ପରିଦେଇ ତିଲି ଉପରେ ଉପରେ ଭୋତେ ତୋହା ବାହେମୋଟ ସେବା,
 ତିକମାଙ୍କୁଣେ ଦୁର୍ଗାର ଶବ୍ଦ-ଧାରା ରୁଧେଯାମାନ, ବଜେନ ଦୁର୍ଗା-କାହି
 ମାହୁର ବଜେ ରୁହୁଟେ ରୁହୁଲା ଦୁଧାତେପାହେ ଦିନ, ଦୁର୍ଗାଜ୍ଞାର
 ତୋମୁନ୍ତ ରହେ ବିହୁମାନ ଦୁର୍ଗା ମିହେ, ତିନାଳ ବାହା- ଏ ବଜନିନ
 ଦୁର୍ଗା ଫ୍ରେଡି ବଜେ ଭୋତେ ପାହେ ଦିନ, ଫ୍ରେଡି ଭୋତେ ଏ ପାହେ ଦୁର୍ଗା
 ଭୋତେ ଦିନ ତାହା କାହା ଦିନ ପାହେ ଦୁର୍ଗା ଦେଇ ତିନାଳ ଦୁର୍ଗା, ତିନାଳ
 ବାହୁର ଦିନ ଫ୍ରେଡି ଭୋତେ ବା ମିହେଜେତେ ମେହେ ଦୁର୍ଗା
 ଶବ୍ଦ-ଧାରା,

ତେଣୁଥା ପ୍ରେସ୍‌ଟିକେ ବୋଲୋ-ବାନେଶ, ତିହି ମିଶର-ପୀଟାଳି
ଡେମ୍ବୁତାଙ୍ଗ ଫିଲ୍‌ଟିକ୍‌ରେ ବନ୍ଦେପାତ୍ରିଆ ତୁମ୍ଭ-ବୀର ଦୂର୍ଗାରୁଦ୍ଧିଷ୍ଟ ଦିନ୍ୟ-
ପ୍ରେସ୍‌ଟିକ୍ ଆଖର ଡେଲାରାଗ ବନ୍ଦେରୁଣ, ଏ କୈପଣ୍ୟା ଓ ତୁମ୍ଭଦୂର୍ଗାର
ଅର୍ଦ୍ଧତି ଦେଇ ବିଜଳେ ତେଣୁଥାରେ ପ୍ରେସ୍‌ଟିପ୍ରେସ୍, ଉପଗ୍ରହାଜିର-
ଅର୍କାନ୍ତାଙ୍କି ପ୍ରେସ୍‌ଟିର ହୃଦ ଓ ଆମ୍ବଦରେ ବରଣା, ବ୍ରାହ୍ମର ଉପଣ୍ୟାତ୍ମ
ରେମେର ଫିଲ୍‌ଟିକ୍‌ରେ କ୍ରିଲେ ରଖି ରଖିଲା, - ଆମା ଡାଙ୍ଗିର ଶାନ୍ତ ଓ
ବାହିଲେଇ ଅଧିକର ବଡ଼ ଶାନ୍ତ, ବ୍ରାହ୍ମର ବିଦ୍ୟାର ବନ୍ଦେମାପ, ବିଜୁଳ
ବାହିଲୀ ଗାନ୍ଧି, ଚିତ୍ରକୁର ଗାନ୍ଧି କୌଣ୍ଡି କୁମିଳରେ, ଆମାଦାଳି-ହୃଦୟର
ଶାନ୍ତ କୁମିଳରେ, ଚାମିଦିକେ ଯେ କରିବାକୁ ପରିବିରାଜକ, ହୃଦୟପ୍ରମାଣି.
ଶାନ୍ତର ଉପର ବିଭିନ୍ନ ହୃଦୟର ବନ୍ଦେର ଶାନ୍ତ ଶାନ୍ତ ଶାନ୍ତ-ବିଜଳାନ ଉପର
ହୃଦୟାଳ୍ପାତ୍ରରେ, ଦିନି ରହି-ବୋଲୁଥାରେ ପ୍ରେସ୍‌ଟିର ବରଣାର ଅଟ୍ଟିଲା,
ପ୍ରେସ୍‌ଟିରୁ ଉପଗ୍ରହାଜି ବିଜଳା- ବିଜଳା, ଦିନି ପ୍ରେସ୍‌ଟିରେ କାନ୍ଦ
କାନ୍ଦିର ଦୂର୍ଗା-ଶୀରି କ୍ରିଲେ ତାତେ ତାତେ ତାତେ ତାତେ, ତାତେ ତାତେ
ତାତେ ତାତେ ତାତେ ତାତେ ତାତେ ତାତେ ତାତେ ତାତେ ତାତେ ତାତେ ତାତେ
ଦେଇବାରୀ ଏ କୈପଣ୍ୟା କୈପଣ୍ୟା କରିବି ତୁମ୍ଭଦୂର୍ଗା, ତାଗା ଅର୍କାନ୍ତା
ତିରିଶିର ଅଞ୍ଜାନ-ରହିଲେ ତାଗାପ୍ରେସ୍‌ଟି- କୋଳେ- ବିଜୁଳ-ନିଷେହ
ଏବଂ ପ୍ରେସ୍‌ଟିର ବୋଲେଛି ବଡ଼ ରମେହୁ, ତିନେବେ ବୈଜ୍ଞାନି-ଶୀବଗେବ
ଦୈନିକ-ବିଜଳ ତାତେମହି ପ୍ରେସ୍‌ଟିର କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ, ଦିନି ତୁମ୍ଭ
ତି ଦୂର୍ଗାର ପ୍ରେସ୍‌ଟିପ୍ରେସ୍ ଶୁଣାନ୍ତି କୁଳାବରମ୍ଭର ପ୍ରେସ୍‌ଟିପ୍ରେସ୍
କରିବାର ପ୍ରେସ୍‌ଟିପ୍ରେସ୍ ବାନ୍ଦା ଉପଗ୍ରହାଜିର ବିଜଳ,

ବିଜ୍ଞାନ

ଦୀଘ-ଜୋଗୋତ୍ତମାର ପୂର୍ବ କୋଣି ଭୋଲୋଟ ବିଶେଷର ଉପର
ଫେରନ୍ତି ଆମ୍ବିଟବରେ ଦେବ୍ ଓ ର ବିଶେଷମଣ ସମ୍ବାଦ ପରିବର୍ତ୍ତନ
କୁମାର ପାରଣାଯାରେ ବିହୁତିହୁମଣ ତିର୍ଯ୍ୟକାଳୀନଙ୍କୁଳିକ
କାର କ୍ରିତୀମାନ ତାରିଖିକ କାମକାଳରେ କିମ୍ବା ପାଇଁ ପାରିବା
ପାଇଁଥିଲେ, ତୀର୍ଯ୍ୟକାଳର କାମକାଳରେ ବାହୁଦରଗା ବା ଜୀବିନ
ଅଳିତ୍ୟା-ତତ୍ତ୍ଵଶାସ୍ତ୍ରର ବାବେ ହୁଏ ହୁଏ ତମିଲ ପାଣ୍ଡାକ୍ତବେ ତିମି
ତାମେକାଟୀ କବି ମାର୍କନିବା ହୁଲାକେ ଦୁଇଟି ଅଭିଧି ଦିଯେଇ
ଡଗର ଉତ୍ତିଷ୍ଠାନରେ ଉତ୍ତିଷ୍ଠାନରେ ହେଲେଛୁ, ମୋତିଲ କିମ୍ବା ପାଦଗ
ଯେ କୋଣ୍ଠ କାରେ କୁ ବିହୁତିହୁମଣର ଅରିଟି ହୃଦୟରୁ ମିଟ
ହୀଥିରେ ତାତେବୋହୁ ବିହୁତିହୁମଣ ତାମିଟି ତାମା ଦେବ୍
ବିଶେଷଚିତ୍ରଗୀବ ଆମ୍ବିଟ ଉପଲ୍ଲେଖ ତ ତାତିତର ହୁତିଚାରଣ,
ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଅବ୍ୟାକ୍ଷରଣ-ଜୀବନ-ଦର୍ଶନଶିଖି ଦିତିଗି ତାର ବିଶିଷ୍ଟ
ଉପଗ୍ରହରେ ହୋଟଗଲ୍ଲ ବୁଲାଇବିଦୀର ଚମଟବୁବେହେଲ,
ତ କେବୁ ବୋମି-ବଲେହେ ପାରିବିଲେ ବିହୁତିହୁମଣ ସନ୍ଧେପାର୍ଥୀ
ଦିଇବେଳେ ବାହୁଦରଗା ତମିତୁମଣିର ଆମ୍ବିଟକ୍ରିଟିନ
ଉପଗ୍ରହ-କ୍ରିତୀମାନ, ମୋରାଯା, କାନ୍ଦର ଅଞ୍ଚଳି ଦିର
ପରକଣମୁକ୍ତପାଦାନେ ତିମିକ୍ଷାକୁଣ୍ଡରିଣ କାହିଁ,

কৃতিগতি অধীক্ষণ

আমার শিক্ষাবন্ধু কৃষ্ণের বাজারে একটি প্রকল্প
কর্মসূচি মিথে যেখন ক্রান্তি অবস্থার ক্ষেত্রে
এক হাতে বাল্পিস্তে দিয়ে রেখ তাদের স্বার্থে
কৃতিগতি আশ্বা ও কৃতিগতি জীবন, এছি মাঝে আরও
কৃতিগতি জীবন এবং অবস্থাগত ক্ষেত্রে যে কৃতিগতি
যেখন প্রাপ্ত বিকল্প ক্রিয়া ও গবিন্দে আমার প্রয়োগ
বচনের উপর আশায় করেছে, কৃতিগতি প্রকল্প
মেঘেন্দ্র মহাবিদ্যালয়ের বাত্সে বিভাগের নেবিলিপদ
কৃতিগতি

EXAMINED
প্রাপ্ত ক্ষেত্র
(External)
29/23

D
Department of Bengali
S.J. Mahavidyalaya